

SPREJETA NOVA USTAVA

NA ZADNJEM ZASEDANJU ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE ČETRTEGA SKLICA 7. APRILA JE BILA SPREJETA NOVA USTAVA SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE. SPREJEM NOVE USTAVE JE SLOVESNO RAZGLASIL PREDSEDNIK ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE PETAR STAMBOLIČ. PREDLOG USTAVE JE OBRAZLOŽIL PREDSEDNIK ZVEZNE USTAVNE KOMISIJE EDVARD KARDELI. RAZGLASITVI JE PRISOSTVOVAL TUDI PREDSEDNIK REPUBLIKE TITO. — V TOREK SPREJETA USTAVA SR SLOVENIJE. — SPREJETE TUDI USTAVE OSTALIH SOCIALISTIČNIH REPUBLIK

Zvezna ljudska skupščina je v nedeljo, 7. aprila ob 18.31 v zelo svečanem vzdušju sprejela odlok o razglasitvi ustave. Predsednik zvezne ljudske skupščine Petar Stambolič je prebral besedilo odloka: »RAZGLAŠA SE USTAVA SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE, KI STA JO SPREJELA ZVEZNI ZBOR NA SEJI 7. APRILA 1963 IN ZBOR PROIZVAJALCEV NA SEJI 7. APRILA 1963.«

Razglasitev so pozdravili poslanci z dolgotrajnim ploskanjem. Seje se je udeležil tudi predsednik Josip Broz-Tito.

Pred tem sta imela oba zbora ločeni seji, na katerih so se vsi poslanci imenoma izrekli za sprejem predložene ustave. V imenu vseh poslancev se je predsednik Stambolič zahvalil vsem organom skupščine, posebej pa zveznemu izvršnemu svetu, njegovemu predsedniku Titu, da so tako uspešno izpolnjevali velike naloge, ki jim jih je zaupal zbor. To so poslanci pozdravili z navdušenim ploskanjem in tako izrekli priznanje človeku, čigar pobude so privedle do ustanovitve nove Jugoslavije. Zvezna ljudska skupščina je sprejela tudi štiri odloke, organsko povezane z ustavo. To so zakon o izvedbi ustave, zakon o organizaciji in delu ZIS, zakon o volitvah zveznih poslancev in zakon o volilnih enotah.

Predsednik Tito v Kočevju

Predsednik Socialistične federativne republike Jugoslavije Josip Broz-Tito je v spremstvu organizacijskega sekretarja CK ZKS in člana CK ZKJ Ivana Mačka-Matič obiskal 8. aprila Kočevje. Prispel ob 12.30 uri in se najprej zadržal dalj časa v hotelu »Pugled«, kjer je tudi kosil. V razgovoru z direktorjem hotela, ki je tudi občinski odbornik, se je predvsem zanimal za priprave na proslavo 20-letnice Kočevskega zbora in še posebej, kako se na proslavo pripravljajo gostinstvo. (O pripravah za proslavo se je kasneje razgovarjal tudi s predsednikom ObLO Dragom Benčinom.) Nadalje je stekel pogovor o našem gostinstvu, predvsem o pogojih za kredite, o številu zaposlenih in o višini osebnih prejemkov gostinskih delavcev. Zanimal se je še za morebitne kočevske gostinske specialitete (ki jih nimamo) in predlagal, da si tudi pri nas omislimo kakšno. Pohvalil je tudi kavo, ki so mu jo skuhali v hotelu in dejal, da se na kvaliteto kave razume, saj jo tudi sam večkrat skuha. Nadalje se je zanimal, kje se hranijo abonenti, koliko jih je in kakšna je cena obrokom. Omenil je tudi, da so mu med njegovim obiskom v Zrenjaninu povedali, da dajejo tam podjetja dotacijo obratom družbene prehrane. Ob zaključku je menil še, da bo nova cesta znatno pripomogla k večjemu dotoku turistov na Kočevsko in da bi bilo dobro to cesto spojit z Delnicami.

Po obedu si je predsednik Tito

ogledal še Kemično tovarno, ki je sicer še v izgradnji, a s posameznimi stroji že obratuje. (V poizkusno proizvodnjo bo šla s 1. julijem). Zanimal se je predvsem za posamezne faze tehnološkega procesa. Zelo je bil zadovoljen, ko je

videl, da proizvodnja že lepo teče (čeprav podjetje še nima v celoti zagotovljena investicijska in obratna sredstva). Med ogledom končnih izdelkov se je pohvalno izrazil o bogatem asortimanu in

◆ (Nadaljevanje na 2. strani)

V razpravi je sodelovalo 12 poslancev, ki so poudarili, da nova ustava odreja odnose, kakršni obstajajo v naši družbi, hkrati pa formulira tudi osnovne cilje organizirane akcije naše socialistične družbe. Poudarili so tudi, da mora postati ustava pobuda za nove progresivne napore naše družbe za še večjo enotnost delovnih ljudi narodov Jugoslavije, za vedno bolj humane odnose med ljudmi in njihovo blaginjo.

● (Nadaljevanje na 2. strani)

Predsednik Josip Broz-Tito si v spremstvu predsednika ObLO Kočevje Draga Benčine in direktorja kemične tovarne ogleduje Kemično tovarno v Kočevju (Foto: ing. M. Briški)

novice

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva občin Kočevje in Ribnica

★

Izdaja CZP »Kočevski tisk« Kočevje. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik France Grivec. Uredništvo in uprava: Kočevje, Ljubljanska 14/a. Telefon uprave in uredništva 389. Letna naročnina 800 din, polletna 400 din in jo je treba plačati vnaprej. Za inozemstvo 2000 din oziroma 3 ameriške dolarje. Tekoči račun 600-27-1-265 pri NB podružnica Kočevje

RIBNICA

26 volilnih enot

Takoj po 15. aprilu se bodo pričeli v ribniški občini predvolivni zbori volivcev, na kar se že sedaj temeljito pripravljajo. Doslej so že določili število in območje volilnih enot. Po predlogu, ki ga je izdelala posebna komisija, bo za volitve v splošni zbor občinske skupščine občina takole razdeljena (volivne enote): 1. Grčarice, Grč. Ravne, Jelendol, Rakitnica, Blate, Kot pri Rakitnici; 2. Dolenja vas; 3. Prigorica; 4. Lipovec, Makoše; 5. Nemška vas, Otavice; 6. Goriča vas; 7. Hrovača; 8. Ribnica I. (center); 9. Ribnica II. (Mlaka); 10. Ribnica III.; 11. Gorenja vas; 12. Sajevec, Bukovica, Dane, Zadolje; 13. Jurjevica, Kot, Breže; 14. Breg,

Dol. Lazi, Zapuže; 14. Zlebič, Gorenji Lazi, Sušje, Slatnik; 15. Velike Poljane, Vrh, Zukovo, Bukovec; 16. Ortnek, Finkovo, Dule, Gor. Podpoljane, Dolnje Podpoljane, Škrajnek; 17. celotna Slemena; 18. Zapotok, Vinice; 19. Lipovščica, Nova Stifita, Ravni dol; Zamostec, Sinovica, Praska; 20. Sodražica I. 20. Sodražica II., Jelovec; 21. Gora; 22. Žimarice, Global, Podklanc; 23. Retje; 24. Hrib, Šegova vas; 25. Travnik, Srednja vas; 26. Mali log.

Na tem območju je nad 6000 volivcev, ki bodo izvolili v splošni zbor nove občinske skupščine 26 predstavnikov - odbornikov, iz vsake volivne enote po enega.

Na zborih volivcev bodo občani govorili predvsem o vlogi komunne v našem družbenem sistemu, posebno pa o krajevnih skupnostih, ker bo do zborov volivcev že izdelan predlog števila krajevnih skupnosti. Kjer so že doslej obstojale krajevne skupnosti, sveti krajevnih skupnosti ali krajevni odbori, bodo le-ti podali poročilo o svojem delu v zadnjim dveh letih. Na zborih volivcev se bodo volivci seznanili tudi z načinom volitev v vse predstavniške organe.

Zbori proizvajalcev bodo potekali v znamenju razgovorov o statutih gospodarskih organizacij ter o rezultatih gospodarjenja v prvem tromesečju. Zbore pa bo treba tudi izkoristiti za oceno letošnjih proizvodnih predvidevanj ter se pogovoriti, kako zagotoviti, da bi bil letošnji družbeni načrt izpolnjen.

Trije odloki Zvezne ljudske skupščine

Beograd, 7. aprila — Na ločenih sejah zveznega zbora in zbora proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine po popoldanski skupni seji so sprejeli odlok o razpisu volitev zveznih poslancev. Po tem odloku bodo volitve zveznih poslancev v vse zbere zvezne skupščine v občinskih skupščinah na vsem ozemlju Socialistične federativne republike Jugoslavije 3. junija 1963. Volivci bodo volili poslance zveznega zbora na vsem ozemlju SFRJ v nedeljo, 16. junija.

Poslance, ki jih volijo v zvezni zbor republiški zbori republiških skupščin in pokrajinski zbori pokrajinskih skupščin, bodo skladno z določbami zakona o volitvah zveznih poslancev volila ustrezna novoizvoljena predstavniška telesa pred dnem, ki bo določen za prvi sestanek novoizvoljene zvezne skupščine. Roki za volivna opravila, ki se po zakonu o volitvah zveznih poslancev računajo od dneva razpisa volitev, so od 10. aprila dalje.

Razen tega so na ločenih sejah sprejeli tudi odlok o imenovanju članov zvezne volivne komisije (predsednik je sodnik Vrhovnega sodišča Jugoslavije dr. Dražen Sardić).

Na ločenih sejah so sprejeli tudi odlok o razpustitvi Zvezne ljudske skupščine, ki je bila to pot četrtič sklicana. Izvoljena je bila na volitvah 23. in 26. marca

1958, mandat pa ji je bil podaljšan z odlokom skupščine 7. aprila

4 nagrajenci Turistične zveze Slovenije

Preteklo soboto je Turistično opeševalno društvo Kočevje organiziralo družabni večer za svoje člane. Še pred začetkom družabnega dela večera pa so se člani pogovorili o ureditvi in okrasitvi mesta za proslavo 20-letnice Ko-

Lea Oražem in Tone Štimec prejmeta priznanje

la 1962. Razpuščena je s 7. aprilom 1963.

čevskega zbora. Predsednik društva Andrej Arko je v imenu Turistične zveze Slovenije razdelil štirim zaslužnim članom bronaste častne znake in diplome kot znak priznanja za njihovo dolgoletno požrtvovalno in nesebično delo v društvu. Priznanja so prejeli inženir Tone Zorc, Tone Štimec, inženir Milan Bižal in Lea Oražem.

Uvod v zabavni del večera je bila »radijska« oddaja »Turizem na Kočevskem«. Oddaja seveda ni bila radijska, ampak so jo posneli na magnetofonski trak in jo nato res preko radijskega sprejemnika (ampak samo enega, ti-

Štafeta mladosti preko Kočevja

Slovenski nosilci Titove štafete bodo sprejeli letošnjo štafeto palico v Brodu na Kolpi 12. maja, nato pa jo bodo ponesli po številnih slovenskih krajih.

Letošnja štafeta bo svečanejša kot prejšnja leta, zato bo potovala bolj počasi. Povprečna hitrost teka štafete bo 12 km na uro.

Od Kolpe bodo štafeto palico

Nadaljevanje s 1. str.

● USTAVA

Nova jugoslovanska ustava je po vsem svetu vzbudila veliko zanimanje, saj so o njej objavljali na prvih straneh obširne komentarje skoraj vsi svetovni časniki.

Kakor je bil 7. april za vso jugoslovansko skupnost zgodovinski dan sprejema nove ustave, je bil pomemben za Slovenijo 9. april, ko se je s sprejetjem ustave Socialistične republike Slovenije odprla nova stran v zgodovini slovenskega naroda in v razvoju družbeno-političnih osnov naše graditve. Tudi v ustavi SRS je v središču človek — proizvajalec in upravljalec.

Ustava SRS je bila sprejeta na zadnjem zasedanju republiške ljudske skupščine. Slovesno jo je razglasila predsednica ljudske skupščine Vida Tomšičeva, obrazložil pa predsednik ustavne komisije Miha Marinko. Doslej so bile sprejete tudi ustave ostalih socialističnih republik.

◆ TITO

lepem izgledu »melapan« plošč. Ob slovesu je maršal Tito zaželel kolektivno pri nadaljnjem delu mnogo uspeha.

Predsednik je prebivalce Kočevja s svojim nenadnim obiskom prijetno presenetil. Kjerkoli se je pojavil, so se zbrale skupine občanov in ga toplo pozdravljale. Iz Kočevja je odpotoval okoli 14.30 ure.

stega v dvorani) posredovali prisotnim članom in gostom. Iz oddaje smo na šaljiv način zvedeli zgodovino Kočevske in njene »turistične« zanimivosti. Žal »sprejem« ni bil najboljši. Zabavni del programa se je nadaljeval z raznimi tekmovanji v poznavanju Kočevske in seveda s — plesom.

ponesli do Kočevja, kjer bo prenočila, naslednje jutro pa bo šla preko Ribnice, Sodražice proti Staremu trgu, Kozini, Kopru, Tolminu in Ljubljani ter dalje proti Mariboru in Murski Soboti, v Murskem Središču pa jo bodo prevzeli Hrvatje.

Razen zvezne bodo organizirane tudi republiške, okrajne in občinske štafete.

OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU — OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU

VTISI IZ JUGOSLAVIJE — Predsednik Združenih držav Mehike Lopez Mateos je v govoru ob vrnitvi v domovino pred približno pol milijona poslušalci izjavil: »Naši razgovori s predsednikom Titom so izpričali popolno skladnost gledišč o miru, razorožitvi kakor tudi razvoju trgovinskih odnosov med našima državama.« Pohvalno se je izrazil tudi o sprejemu, ki ga je bil deležen v Jugoslaviji.

NOVA POLITIKA — Generalni sekretar KP Italije Palmiro Togliatti je na predvolilnem zborovanju izjavil, da želi KP Italije »novo politiko, politiko nepovezovanja z bloki, zavoljo česar se je treba nujno odreči atomskemu orožju tako na italijanskem ozemlju kot tudi v italijanskih

teritorialnih vodah.« Dejal je tudi, da je napačna politika, ki pravi, da je treba ohraniti mir v ravnotežju strahu. Taka politika je isto, kot bi drveli v katastrofo, usodno za vse človeštvo.

NAKUP RAKET — Te dni so predložili britanskemu parlamentu sporazum o nakupu sto ameriških raket tipa Polaris. Po dogovoru, sklenjenem med premierom Macmillanom in predsednikom Kennedyjem na Bahamskih otokih, bi bile te rakete pod nadzorstvom NATO, čeprav bi bile britanska last. Britanska vlada bi jih lahko samostojno uporabila le v primeru velike nacionalne nevarnosti! Bodočnost VB kot atomske države je še vedno nejasna, kljub nakupu raket. Med drugim je tudi še vprašanje,

kakšna bo obrambna politika Laburistične stranke, o kateri mislijo, da utegne zmagati na naslednjih volitvah. Precej zanimanja so v Londonu zbudile izjave Harolda Wilsona med obiskom v Washingtonu, kjer je omenil, da laburisti ne želijo, da bi imela Britanija samostojno atomsko orožje in da bi lahko revidirali sporazum o nakupu raket Polaris.

JUGOSLOVANSKA DELEGACIJA V ZAR IN ETIOPIJO — 9. aprila je odpotovala v ZAR in Etiopijo jugoslovanska delegacija, ki jo vodi Avdo Humo. S predstavnikoma vlade ZAR se bodo razgovarjali o vprašanjih blagovne izmenjave, industrijske kooperacije in investicijskega sodelovanja med obema državama. Raz-

govarjali se bodo tudi o sodelovanju na področju izkoriščanja atomske energije v mirolnih namene. S predstavnikoma Etiopije pa se bo naša delegacija pogovarjala med drugim tudi o deležu jugoslovanskih podjetij pri izpolnjevanju drugega petletnega plana gospodarskega razvoja te države.

SOVJETSKA NOTA ČLANICAM NATO — Sovjetska zveza je v posebni noti obtožila ZDA in države Atlantske zveze, da si z načrtom o ustanovitvi multilateralnih atomskih sil NATO prizadevajo opremiti zahodnonemški Bundeswehr in oborožene sile drugih zahodnih držav z raketnim atomskim orožjem. Ta načrt pa zaostruje in razširja tekmovanje v raketno-atomskem oboroževanju.

Kočevje 30 in 30 volilnih enot

Na območju občine Kočevje bo 60 volilnih enot — 30 za volitve v občinski zbor in 30 za zbor delovnih skupnosti. Zbori volilcev bodo po 19. aprilu. Točne datume za posamezne zборе bomo objavili v naslednji številki Novic. Volitve v občinski zbor bodo 26. maja.

Območja zborov volilcev volilnih enot za volitve odbornikov občinskega zbora:

VOLILNA ENOTA 1: 1. zbor volilcev za: Čatež pri Strugah in okoliške vasi.

VOLILNA ENOTA 2: 2. zbor za Mlako, 3. zbor za Stari log in okoliške vasi, 4. zbor za Polom, Vrbovec, Seč.

VOLILNA ENOTA 3: 5. zbor za Kobarlje in okolico.

VOLILNA ENOTA 4: 6. zbor za Staro cerkev in okolico.

VOLILNA ENOTA 5: 7. zbor za Slovensko vas in Breg.

VOLILNA ENOTA 6 do 17: (oz. zbori volilcev 8 do 20) zajemajo mesto Kočevje in Rudnik.

VOLILNA ENOTA 18: 21. zbor za Trato.

VOLILNA ENOTA 19: 22. zbor za Šalko vas.

VOLILNA ENOTA 20: 23. zbor za Željne in Klinjo vas.

VOLILNA ENOTA 21: 24. zbor za Dolgo vas.

VOLILNA ENOTA 22: 25. zbor za Livold in okolico.

VOLILNA ENOTA 23: 26. zbor za Mozelj in okolico, 27. zbor za Knežjo lipo in Spodnji log.

VOLILNA ENOTA 24: 28. zbor za Koprivnik in okolico, 29. zbor za Onek in Mačkovec.

VOLILNA ENOTA 25: 30. zbor za Predgrad in okolico, 31. zbor za Laze in okolico, 32. zbor za Vimol pri Predgradu in okolico.

VOLILNA ENOTA 26: 33. zbor za Kočevsko Reko in okolico, 34. zbor za Borovec in okolico, 35. zbor za Moravo in okolico, 36. zbor za Štalcarje in okolico.

VOLILNA ENOTA 27: 37. zbor za Banja loko in okolico, 38. zbor za Nova sela in okolico, 39. zbor za Selo pri Kostelu in okolico.

VOLILNA ENOTA 28: 40. zbor za Vas-Faro in okolico, 41. zbor za Kuželj in okolico.

VOLILNA ENOTA 29: 42. zbor za Osilnico in okolico, 43. zbor za Papeže in okolico, 44. zbor za Bosljiivo loko in okolico.

VOLILNA ENOTA 30: 45. zbor za Podpresko in okolico, 46. zbor za Novi in Stari Kot in 47. zbor za Travo in okolico.

Volilne enote za zbor delovnih skupnosti ne objavljamo, ker so vsem delovnim organizacijam že znane.

KOČEVJE — staro se umika novemu
Foto: Brus

Kadri — rezerva rentabilnosti in kvalitete

Gospodarska zbornica okraja Ljubljana in okrajni ljudski odbor nameravata načrtno pomagati gospodarskim organizacijam pri uvajanju in delu njihovih kadrovskih in izobraževalnih služb. Prav zaradi tega je sklical občinski ljudski odbor Kočevje pretekli ponedeljek v Kočevju posvet, ki so se ga razen predstavnikov zbornice in občinskega ljudskega odbora udeležili tudi predstavniki gospodarskih organizacij. Na njem so obravnavali predvsem stanje kadrovskih in izobraževalnih služb v podjetjih in realizacijo kadrovskih in izobraževalnih služb v smislu odprtega pisma Sveta za strokovno izobraževanje LRS.

V strokovni usposobljenosti kolektivov in kadrov v gospodarskih organizacijah je namreč največja rezerva rentabilnosti in kvalitete proizvodnje, zato naj bi vsa podjetja reševala vprašanja organizacije kadrovskih in izobraževalnih služb kot vsa ostala vprašanja, od katerih je odvisen uspeh poslovanja. Dejstvo je, da ne more gospodarstvo v podjetju brez finančne evidence, računovodstva in drugih ustrezajočih služb, prav tako pa ne more biti smotrne kadrovske politike brez služb, ki se ne prestopajo poglabljeno ukvarjajo s kadrovskimi in izobraževalnimi nalogami.

Ugotovitev zbornice je, da skoro pri vseh podjetjih trdijo, da imajo dovolj strokovnega kadra, v resnici pa ga povsod primanjkuje. Načrtne kadrovske politike pri nas ni, saj ima od vseh podjetij v okraju le 35 kadrovske službo. Na delovnih mestih, ki zahtevajo srednjo, višjo in visoko izobrazbo

so ljudje, ki te izobrazbe nimajo. Prav zaradi tega tudi proizvodnja ne napreduje, kakor bi lahko.

Načrtne kadrovske politike pri nas ni. Gospodarske organizacije namreč štipendirajo tudi kadre, ki jih ne bodo potrebovale. Prav zaradi tega je nujno, da imajo kadrovske službe pri podjetjih izdelan tudi program, kakšen kader in kdaj bodo potrebovale in ga na podlagi tega plana tudi izobražujejo.

V gospodarstvu smo napravili tudi ogromen skok naprej (novi stroji, avtomatizacija), kadre za upravljanje z njimi pa še vedno izobražujemo v glavnem po starem, obrtnem sistemu (vajeniške šole). Tako izobraževanje traja dalj časa in je drago, medtem ko se 60 odstotkov vajencev zaposli izven obrti, predvsem v industriji. Tu delajo v glavnem le na eni od treh faz dela, za kar bi se lahko v kratkem času priučili, kar bi bilo tudi občutno ceneje.

V vajeniških šolah naj bi izob-

raževali le obrtni kader. Seveda se vajenci po izučitvi zaposle v industriji predvsem zato, ker so tu višji osebni dohodki. Prav zaradi tega je pričakovati, da bodo tudi pri nas v bodoče (kot so že drugod po svetu) obrtne usluge dražje, industrijske pa cenejše.

Delavce naj bi priučevali po možnosti kar v gospodarski organizaciji. Sposobnejše pa naj bi izučevali še naprej (za predelavce, tehnike in inženirje) doma, v sorodnih večjih gospodarskih organizacijah ali v šolah, pač kjer bi take izobraževalne ustanove bile. Vsekakor je nujno, da gospodarske organizacije prouče, kakšno izobraževanje jim bolj odgovarja oziroma se jim bolj izplača.

Razprava na posvetu je pokazala, da dosedanji način šolanja ni bil dovolj učinkovit, ni bil, sodeben, bil pa je predrag. Prav zaradi vsega tega je nujno, da gospodarske organizacije čimprej ustanove kadrovske službe, ki bodo skrbele za načrtno izobraževanje in za kadre. V večjih gospodarskih organizacijah naj bi imeli posebnega človeka, ki bi opravljal kadrovske izobraževalne službe, v manjših pa naj bi za to službo zadolžili človeka, ki bi delal še na kakem drugem področju. Na posvetu so sklenili, naj bi te službe ustanovila podjetja čimprej, nato pa bi s pomočjo zbornice in OLO napravile posebne programe dela, izdelale profile kadrov za svoje podjetje itd. (jp)

Spomeniška kronika

Loški potok, 31. julija 1942. Kljub lepemu, sončnemu dnevu so se zgrnili nad potoške vasi mrak, žalost, trpljenje. Prihrumel je okupator in pričel sejati smrt in razdejanje. Uporni Loški

šeče senožeti in šumeče gozdove. Toda to okupatorju še ni bilo dovolj! Zvečer 31. julija je požgal še vas Travnik. 105 hiš in okrog 200 gospodarskih poslopj. Za Travnikom so požgali še Matev-ljek...

Na tiste dni spominja Potočane spomenik talcem v Sodolu med Travnikom in Lazcem. Tu je sovražnik zverinsko ubil 14 domačinov in štiri neznane tovariše, nedolžne žrtve, ki niso zakrivila nič drugega kot to, da so iskreno ljubili svobodo in rodno grudo. Vsako leto na ta dan, ko praznuje Loški potok svoj kraljevni kraznik, odidejo Potočani v Sodol in se z grenkobo v prsih spomnijo tistih dni...

potok je bil krvavo kaznovan za svoje hrepenenje po svobodi in pravičnosti, kaznovan z ognjem in mečem. Pri Mrtalozu, Mušnevcu, Ogencah, Sodolu, Taboru so padali talci, nedolžne žrtve. 40 mož in fantov so pobili v nekaj dneh, njihova kri je napojila di-

Gozdarski posvet

V začetku aprila (3.) so se v Ribnici zbrali gozdarji novega gozdnega obrata Kmetijske zadruge. V obratu je zaposlenih 45 ljudi, gozdarjev in gozdnih delavcev.

Osrednje vprašanje posveta je bila sistemizacija delovnih mest. Nujno je namreč bilo, da so pričeli razmišljati o tem, koliko ljudi je potrebnih v gozdarski službi v zasebnem sektorju, da bi leta lahko postala (in mora postati!) bolj učinkovita. Dosedanja prizadevanja za začetek podružabljanja gozdne proizvod-

nje niso dala zadovoljivih rezultatov.

Čeprav na celotnem področju gozdnega obrata ni mogoče v kratkem času organizirati gozdne proizvodnje, so gozdarji na sestanku sklenili, da bi v letu 1963 zajeli 1.500 hektarov gozdov v napredne oblike gospodarjenja. Razpoložljiva mehanizacija in strokovni kadri so garant, da bodo v tem tudi uspeli.

Z novo sistemizacijo delovnih mest bodo strokovnjaki lažje vzgajali gozdne delavce in tako (Konec na 9. strani)

PLENUM OBCINSKEGA SVETA SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV RIBNICE

Kadri in prostori

Minulo nedeljo so se zbrali v Ribnici zastopniki Svobod in prosvetnih društev iz vse komune in pretehtali dosedanje delo in uspehe ter se pogovorili o načrtih. Predsednik Občinskega sveta svobod in PD Lojze Košir je v svojem poročilu navedel, da dela v Svobodah v občini 580 občanov, precej več pa jih aktivno spremlja različne kulturne manifestacije.

Kulturno prosvetna društva se borijo predvsem s pomanjkanjem sposobnih in delavoljnih kadrov (za dramatik, petje, posebno pa za klubske življenje). Nekatera društva so si sama pomagala in vzgojila vodje posameznih sekcij, tako da so v zadnjih dveh letih dosegla lepe uspehe (Svoboda Ribnica, DPD Slemenca, KUD Ivan Vrtačnik iz Loškega potoka itd.). V Dolenji vasi, delno v Ribnici, Jurjevici in drugod je največja ovira za razmah kulturno prosvetne dejavnosti pomanjkanje prostora, po drugi strani pa je ObLO namenil doslej zelo majhna sredstva za gradnjo oz. izpopolnitev kulturnih domov ali dvoran izven Ribnice.

Precej kritično je tudi obravnaval knjižnice posameznih društev. Nekatera so voljna oddati knjižnice matični knjižnici v Ribnici, druge pa, čeprav knjig ne dokupujejo in so malo brane, zavlačujejo povezavo s centralno knjižnico.

Politiko gostovanj naj bi v prihodnje prevzel svet Svobod in posamezna kulturno prosvetna društva, ker ne moremo več dovoliti, da bi o gostovanjih še naprej odločali tisti, ki imajo dvorane (Partizan).

V razpravi so se zavzeli za to, naj bi vse knjižnice v občini prevzela centralna knjižnica v Ribnici, ki bo potem redno s potujočo knjižnico obiskovala posamezne kraje. Vsekakor bi bile tako knjige veliko bolj racionalno izkoriščene in dostopne širšemu krogu bralcev. Svet Svobod in PD bo moral v prihodnje tudi voditi širšo kulturno politiko v komuni v tesni povezavi z občinskim svetom za prosveto in kulturo ObLO. Pri programu gostovanj in izbiri del za ribniški festival bi morale sodelovati čim več občanov, da bi se tako izognili nepotrebnim kritikam, češ da odloča o kulturnih gostovanjih samo ozek krog ljudi. Z večjo aktivnostjo in zavzetostjo sveta Svobod bi precej razbremenili

tudi Obč. odbor SZDL.

V sodelovanju z delavsko uni-vezo bo moral svet Svobod pripraviti seminar za vodje klubov, ker postajajo sedanje oblike dela v prostorih krajevnih organizacij, kjer imajo televizorje, enolične... Na koncu so sklenili,

naj se s priložnim šolskim letom ustanovi v Ribnici samostojen glasbeni oddelek ali pa oddelek glasbene šole iz Kočevja, ker je za glasbeno šolo v Ribnici precejšnje zanimanje. Sklenili so tudi, da bo 25. maja v Ribnici revija mladinskih in pionirskih pevskih zborov, ter opozorili, da je potrebno pri organiziranju raznih gotovanj večje sodelovanje z domom JLA, ki vsako leto pripravi nekaj gostovanj...

(vec)

Filmi, ki jih bomo gledali

IZZIVANJE

Italijanski film IZZIVANJE režiserja Francesca Rossija bo na sporedu v kinu Velike Lašče 13. in 14. aprila. Pripoveduje o mladem preprodajcu ameriških cigaret Vilu Palari, ki pa ni zadovoljen s svojim skromnim zaslužkom. Ne-

stavnikov mafije, ki je imel v okolici Neaplja v zakupu vso kupčijo s paradižniki in ki ni dovolil, da bi se kdorkoli mešal v njegove posle. V spopadu z mafijo, ki jo je s svojim prekupčevanjem izzval, Palaro pade prav na svoj poročni dan. S filmom Izzivanje, ki je leta 1958 prejel nagrado na be-

ROSANA
SCHIAFFINO
IN JOSÉ
SUAREZ
v filmu
IZZIVANJE

kega dne se odloči, da bo kupoval paradižnike nekje na jugu Italije, kjer so poceni in jih z velikim dobičkom prodajal na severu države. Toda pri prekupčevanju s paradižniki naleti na enega izmed pred-

neškem filmskem festivalu, so Italijani načeli problem mafije, ki je na jugu njihove države še vedno zelo pereč. Glavne vloge so odlično odigrali Rosanna Schiaffino, Jose Suarez in Nino Vingelli.

Kaj sem videl v Sovjetski zvezi?

V torek, 16. aprila ob 17. uri bo v klubu SZDL v Kočevju predaval o vtisih s potovanja po Sovjetski zvezi Julij Planinc, predsednik občinskega odbora ZB.

Tovariš Planinc je obiskal Sovjetsko zvezo s sindikalno delegacijo, ki jo je vodil predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Svetozar Vukmanović-Tempo.

Predavatelj bo projeciral tudi fotografije krajev, ki jih je obiskal in odgovarjal na vprašanja poslušalcev.

Pred davnimi časi je bila tam, kjer se zdaj stiska med visokimi hribi Kolpska dolina, prostrana ravan. Po njej so se razprostirala bujna polja, med njimi pa so stale prijazne vasice. Ljudje, ki so tamkaj živeli, so bili srečni in zadovoljni, saj so imeli vsega, kar jim je pozelelo srce.

V vaseh so prebivali Hrvatje in Slovenci, ki so živeli drug z drugim kot bratje. Zato ni bilo čudno, da je bil Slovenec ves v skrbeh, če ni Hrvata že zgodaj zjutraj zagledal na njivi. Brž je stopil k njemu in rekel: »Oprostite, sosed, da te nadlegujem; mislil sem, da se ti je kaj pripetilo in da potrebuješ mojo pomoč...« Drugič pa je prišel Hrvat k Slovencu, rekoč: »Nisem te videl na polju, brate, pa sem prišel, da bi ti pomagal v nesreči...«

Tako so živeli v slogi in bratstvu in ni je bilo sile, ki bi jih razdvojila. Ljubeznjivi in gostoljubni pa so bili tudi do drugih ljudi, zato ni bilo čudno, če so prihajali k njim od vsepovsod.

Nekega dne sta prišla k njim tudi dva velikana. O njiju so

vedeli le to, da sta mož in žena in da zmoreta vse, kar hočeta. Zato so se ju ljudje v Kolpski dolini zelo razveselili. Odprli so jima vrata hiš na stežaj in spregovorili vzradošeni: »Le pridita, le pridita, saj vemo, da prihajata s poštenimi nameni! Nič se ne bojta — naša polja so bogata in lahko vama bomo dali vsega, kar bosta potrebovala...«

Kmalu pa se je izkazalo, da ljudje niso prav storili; velikana sta prišla k njim, da bi jih oro-

prisvojili, vas pa izrinili od tod. Ne dajte se! Pokažite jim zobe, dokler ne bo prepozno!

Toda vse to ni nič zaleglo ne pri Hrvatih ne pri Slovencih; ljubezen in neizmerno medsebojno zaupanje je bilo močnejše od laži in zavisti.

Velikana pa le nista odnehala, čeprav jima je šlo vse, kar sta si izmislila, sproti po vodi. Nazadnje sta med Slovenci in Hrvatih speljala reko, misleč, da jih bo razdvojila. Pa je bilo ravno

Velikana v Kolpski dolini

pala sreče. Delala nista nič drugega kot hodila od hiše do hiše in obrekovala ljudi. Slovencem sta govorila vsa razvneta: »Poglejte Hrvate, kako so leni! Vi delate in garate kot črna živina, pridelke pa delite med seboj, kot bi si bili enaki. Mar se vam ne dela krivica? Odprite vendar oči in jim povejte, kar jim gre!« — Hrvatje pa sta nagovarjala: »Ali ne vidite Slovencev kako so požrešni! Vse polje bi si radi

narobe! Komaj so jo ljudje naslednjega dne zagledali, so si veselo zaklicali: »Poglejte reko, kako je lepa! Njena voda, ki jo bomo odslej pili vsi, nam bo dajala še večjo moč...«

Tedaj sta velikana zgubila razsodnost in odločila sta se za najhujše. »Uničiva jim polje!« sta spregovorila, peneč se od jeze, »pa bo konec vsega!«

Ne da bi se obotavljala, sta šla na delo. Med strašanskim grme-

njem in treskanjem sta nanesele ogromne sklade kamenja vzdolž reke, tako da sta se celo sama zastrmela nad mogočnimi gorami, ki se dvigajo visoko pod nebo. Nato sta se vzpela na vzvišeno mesto, da bi bolje videla sadove svojega truda, pa sta bila razočarana, ko sta uzrla ljudi, ki so se radostni objemali, govoreč si: »Da smo le ostali živi in zdravi... Vse drugo si bomo priborili z delom.« Potem so se zbrali in zarajali tako veselo kakor še nikoli prej.

Ob pogledu na vse to se je v velikana le zganilo mrzlo srce in spoznala sta krivdo, ki je nista mogla več popraviti. Zgrozila sta se nad svojim početjem in zaklicala vsa obupana: »Naj se spremeniva v kamen, da bomo va poslej nemó govorila vsemu, kako se ne sme delati, če hočeš biti srečen!«

In zgodilo se je tako. Velikana »mož« in »žena« še dandanes stojita tam in se čudita ljudem v dolini, ki se kljub pomanjkanju in trpljenju, ki so ga morali prestati, še vedno ljubijo in spoštujejo, ko da so si bratje.

Rudolf Mohar

Andrej Tomšič:

Uporna kri

Roko so ji odrezali v partizanski bolnišnici. Ob skoku iz avtomobila, ko so se bližali utrjeni belogardistični postojanki Turjak, se ji je po nesreči sprožila puška ter ji je dum-dumka zdrobila levo roko nad komolcem. Takrat so jo prepeljali v bolnico v Ribnici in dr. Lovro ji je odkrito povedal, da roke ne bodo mogli rešiti. Vdala se je v usodo in nekaj dni kasneje so jo operirali, da ji je po amputaciji ostal samo še brezkoristen štrcelj. Ko se je bolnica premaknila v naročje roških gozdov, je z bolnico odšla tudi Sonja. Zadnje dni je začelo v bolnici že primanjkovati obvez, poleg tega pa se rana ni in ni hotela zaceliti. Iz odrezane roke se je že začel širiti zoprn smrad po gnilobi.

Tik gozda ji je prišlo na uho rahlo šepetanje, kot da jo nekdo kliče. Obstala je in se ozirala okoli, vendar ni opazila nikogar. »Sonja!« se je zopet oglasilo nekje v neposredni bližini. Glas je prihajal izpod košatega brinovega grma. Prišla je bliže in utrujena sedla kraj grma ter pogledala vanj. Tik ob deblu brinja je ležala Marija in košate veje so jo popolnoma zakrile. Suha trava ji je dajala udobno ležišče in Sonja se je zavlekla k njej.

Marija je bila ranjena v pljuča in rana se ji je že skoro zacelila, zato je bila po cele dneve izven bolnice, v sončnih dneh je posedala po pobočjih, le po hrano je hodila v bolnico. S Sonjo sta bili prijateljici že od mladih nog, ko sta bili še kratkokrili dekletci. Skupaj sta odšli v partizane in kmalu po Sonjini nesreči je bila pri napadu na Turjak ranjena v prsa tudi Marija. Bili sta v isti sobi v ribniškem gradu, samo da se Marija ni smela premikati in je cele dneve nepremično ležala, Sonja pa je sedela ob njeni postelji. V starološki bolnici je Sonja najraje ostajala kje v bližini, Marija pa je že toliko okrevala, da je lahko cele dneve pohajala okrog.

Ko je Marija zagledala curek krvi na Sonjinem čelu, se je prestrašila, misleč da je Sonja resneje ranjena. Sklonila se je nad njo in s svojimi črnimi lasmi osula nekaj brinovih iglic po Sonjinem čelu.

»Si ranjena?« je vprašala.

»Ne, nič mi ni. Zdi se mi, da mi je nekaj priletelo v čelo, ko je bomba padla v moji bližini. Kakšen kamen ali kaj. Nič hudega ni, niti boli me ne.«

»Odleteli so, kajne?« je vprašala, misleč na letala.

»Da. Kdo ve, kako je v bolnici?« je zaskrbljeno vprašala.

»Celo bolnice bombardirajo, prekleti Švabi!« je bruhalo iz nje.

»Greva v vas?« je vprašala Marija in se dvignila ter splazila izpod grma.

»Pojdiva, bova vsaj videli, kako je tam.«

V vasi nista našli nikogar. Bolnica se je že umaknila in v vasi ni bilo nobenega ranjenca več. Nekaj časa sta stikali okrog vasi in ker nista vedeli, kam naj se obrneta, saj se je že spuščal mrak, sta se napotili v gozd proti Kočevju. Ze v temi sta si napravili v gozdu ležišče iz mahu in listja ter utrujeni zaspali. Spali sta trdno, saj so ju dogodki dneva utrudili.

Bil je že velik dan, ko sta se zbudili. Na cesti je bilo slišati brnenje avtomobilskih motorjev in posamezne klice v tujem jeziku. S strahom sta prisluškovali.

»Kaj sedaj? Švabi!« je negotovo vprašala Marija.

»Umakniva se bolj proti Podstencam, tja jih ne bo«, je odgovorila Sonja.

Hitro sta vstali, toda komaj sta naredili nekaj korakov, že sta zagledali zelene uniforme, ki so se pomikale proti njima.

»Halt, Banditen!«

Obstali sta. Nemški vojak, mladi golobradec s svetlimi lasmi in z rokavi, zavihanimi nad komolce, se je široko ustopil pred njiju. Bil je kot vtelesena nadutost, čeprav je videl, da sta brez orožja. Brzostrelko je nameril v njiju in obe sta počasi dvignili roke, da se vdasta.

»Noch andere — še drugo!« je zavpil nad Sonjo, ki je stala postrani in je molela kvišku samo desnico, da nima levega roka. Sonja se je počasi obrnila in čeprav ga ni razumela, kaj hoče, je začutila, da mu mora pokazati, da je brez ene roke.

»Ah, so!« je pokimal golobradec in začel nekaj kričati nad njima, kar pa niti Sonja niti Marija nista razumeli. Šele ko je pokazal z brzostrelko proti cesti, sta razumeli, da morata tja.

Sonja in Marija sta se spogledali in se napotili mimo nemških vojakov, ki so v verigi hodili skozi gozd proti cesti. Golobradec je z naperjeno brzostrelko hodil tik za njima.

Rekla bom, da sem bila ranjena pri bombardiranju Kočevja in ker tam ni nobenega zdravnika, sem morala poiskati zdravniške pomoči v partizanski bolnišnici. Tam so mi odrezali roko. Si razumela?« je Sonja zašepetala Mariji.

»Da, razumem. Jaz pa bom rekla, da imam tifus,« je potrdila Marija Sonjin načrt.

Vojak, ki ju je gnal, je slišal njun šepet in zopet se je zadril nad njima, da sta takoj utihnili.

(Nadaljevanje)

»Avto« in »bilanca«

Lepo je bilo videti zbrane člane sindikalne podružnice podjetja »Avto« Kočevje na občnem zboru. Lepo tudi zaradi tega, ker se zaradi specifičnosti poslovanja le redko zberejo v takem številu.

Kritično so pretresli delo kolektiva v preteklem poslovnem letu, morda celo preveč kritično, saj o uspehih in delu skorajda ni bilo govora. Kritika je bila sicer izrečena dobronamerno, da se take in podobne napake ne bi več ponavljale, vendar so te napake v primerjavi z uspehom kolektiva malenkostne, zato je prav, da pogledamo tudi dobro stran dela kolektiva.

»Avto« Kočevje je skorajda pojem dobrega in renomiranega transporta blaga. O tem nam govorijo številne izjave domačih in tujih komitentov, da želijo predvsem njihovih storitev. Žal, vsem zahtevam zaradi premajhne kapacitete voznega parka ne morejo zadostiti. Da je temu tako, imajo nemajhno zaslugo šoferji, ki so zaradi marljivosti in tovarištva dobro znani. Pa vendar, če je tako, zakaj ni podjetje v preteklem poslovnem letu ustvarilo več sredstev?

Zaključni račun je pozitiven. Sicer ne v taki višini, kot so si

želeli, a pozitiven je le. Mimorede naj omenimo, da so sorodna podjetja z večjo kapaciteto voznega parka poslovala z izgubo, čeravno so imela ugodnejše pogoje.

Če pogledamo število vozil, s katerimi je podjetje razpolagalo v preteklem letu, ugotovimo, da je skoraj za 50% manjše od leta 1961. Stara vozila so se namreč iztrošila, novih pa niso mogli nabaviti zaradi prepovedi uvoza, domača vozila pa ne ustrezajo zahtevam mednarodnega transporta. Kljub polovičnim kapacitetam je podjetje z uspehom zaključilo poslovno leto! Po realizaciji na posamezno vozilo je podjetje eno od vodilnih v Jugoslaviji, kakor tudi v mednarodnem transportu.

V letošnjem poslovnem letu so izgledi nekoliko boljši. Delno zaradi boljše organizacije dela in razširitve poslovanja poleg Avstrije tudi na ostale države Evrope, delno pa tudi zaradi možnosti za nabavo vozil.

Optimizem ni neosnovan, posebno če upoštevamo, da so razprtije, ki so nekdanj slabile delovno moč kolektiva, sedaj že odstranjene.

Kruh je bridka stvar

Preteklo soboto je kolektiv »Pe-karne in slaščičarne« na občnem zboru sindikalne podružnice razpravljalo o delu in uspehih v preteklem letu. V živahni diskusiji so člani kolektiva analizirali probleme, ki so ovirali še uspešnejše poslovanje. Največji problemi so pomanjkanje strokovnega kadra, investicijskih sredstev za modernizacijo podjetja in stanovanj za člane kolektiva. Pomanjkanje strokovnega kadra je v tovrstnih poklicih občutno, ker se mladina nerada vključuje. Kljub veliki potrebi nima podjetje niti enega vajenca. Ta problem ni pereč samo na področju kočevske občine, temveč tudi drugje. Kljub naštetim težavam je podjetje uspešno zaključilo poslovno leto in znaten del svojih sredstev namenilo za mehanizacijo podjetja. Vendar so potrebe po investicijskih sredstvih večje, kot pa jih more kolektiv z ozirom na majhen obseg poslovanja ustvariti, posebno če upoštevamo, da ima svoje poslovne prostore v nekdanjih grajskih hlevih, kakor tudi z ozirom na porast prebivalstva v Kočevju in okolici. Z razumevanjem pristojnih občinskih organov pa upajo, da bodo zadovoljivo rešili tudi to vprašanje.

Že sedaj razpravljajo, kako z obstoječimi kapacitetami zadovoljiti povpraševanje po kruhu, ki bo posebno naraslo s povečanjem števila delavcev pri gradnji ceste in pripravah za praznovanje 20. obletnice zasedanja Kočevskega zbora. Z boljšo organizacijo dela in več truda upajo, da bodo kos naraščajočim potrebam.

KRITIKA

Radirka je rekla svinčniku: »Eh, kaj boš ti! Pišeš, kar drugi hočejo, nimaš svojega lastnega jaz!«

Svinčnik je odgovoril: »Prav imaš, a ne pozabi, da jaz vsaj kaj napišem, ti pa samo brišeš!«

PRI GLEDALIŠKI BLAGAJNI

Janez in Mica sta prvič v življenju kupila vstopnici za opero. Blagajničarka vpraša Janeza: »Želite tudi besedilo opere?«

»Ne, hvala, ne pojeva zraven!«

LOVEC

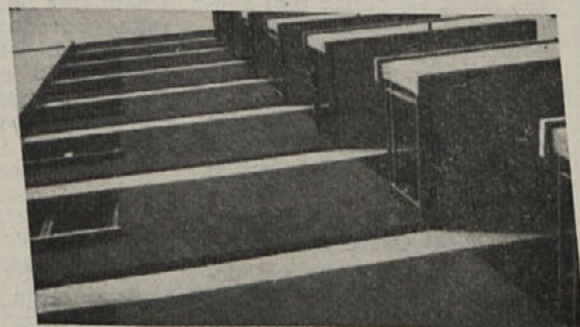
Duško čepi v grmu s svojo puško na zamaške.

— Kaj boš streljal? ga vpraša sestra,

— Zajce!

— Ha, ha, s puško na zamaške!

— Molči! se razburi Duško. Saj zajci tega ne vedo.

KOČEVSKÉ
STOLPNICE
IZ ŽABJE
PERSPEKTIVE

Urednikova pošta

Pismo iz Kanade

CENJENO UREDNIŠTVO!

Namenila sem se napisati nekaj vrstic za Novice, na katere smo tudi mi naročeni. Sicer pa ste me ob mojem lanskem obisku v vašem uredništvu, g. urednik, povabili, naj kaj napišem za naše Novice.

Najprej o našem obisku. Snidenje po 25. letih moje odsotnosti in 34-letni odsotnosti mojega moža je bilo zelo ganljivo. Ko sva se zagledali s sestro, ki nas je pričakovala v Ljubljani, sva skočili skupaj in od veselja se sploh nisva mogli ločiti (pa jokali sva tudi, seveda). Podobno je bilo tudi z možem in njegovimi sorodniki.

Moja rojstna vas (Gorenji lazi) se mi je zdela po 25. letih vsa spremenjena, a mi je rekel brat, da je prav taka, kot je bila ob mojem odhodu. Tudi v mozevi rojstni vasi (Retje v Loškem potoku) smo opazili spremembe. Mož ni skoraj nikogar poznal, ker so bili med vojno njegovi vrstniki poveli pobiti. Po vaseh so večinoma ženske in otroci, moški pa so odšli na delo doma in v Nemčijo.

Moram pa povedati, da smo opazili velik napredek vseh povod. Po kmetih ni več koruznega kruha, ki je bil včasih glavna hrana. Temu je morda vzrok tudi, da so mladi bolj razgledani, saj smo videli, da mladi vse stvari bolje urejujejo.

Zelo nas je presenetila in nam ugajala tudi zdravniška oskrba, ki jo imajo naši ljudje v stari domovini zastonj, pri nas v Kanadi pa moramo to drago plačati.

V Ljubljani smo videli zelo moderna stanovanjska poslopja in tunel pod gradom. Tudi Kočevje se je zelo spremenilo, saj je zdaj res lepo mesto. Sadržica je tudi zelo napredovala. Posebno lepo je urejen trg, pa tudi ceste so asfaltirane. V Zlebiču je nova železniška postaja. Prav med našim obiskom pa so delali cestno Ljubljana—Kočevje. Obiskali smo tudi Travno goro, kjer je lepo urejeno gostišče, dobra postrežba in odlični zrak. Videli smo zares lepe kraje, zato priporočam vsem izseljencem, da obiščejo staro domovino. Ne bo jim žal. Z možem sva bila z vsem zelo zadovoljna, žal pa je njega malo mučil želodec, menda zaradi zraka. Med obiskom sem nazadnje videla tudi svojo starejšo sestro, ki jo je 5 mesecev kasneje pobrala smrt.

Vse nama je bilo všeč, nekaj bi pa le pokritizirala. Menim namreč, da imajo kmetje previsoke davke in da prav zato tudi vsa mladina sila v

mesta. (Te zadeve pri nas že urejajo, ponekod pa so jih že. Tako bodo kmetje v kočevski občini na primer plačali letos za okoli 5 milijonov manj davkov kot lani. Op. ur.)

Večkrat berem v Novicah, da ljudje tudi kaj vprašujejo, le redko pa zasledimo odgovor. (Ta vprašanja in probleme prizadeti v veliki večini rešijo, žal pa nas o tem vedno ne obveste, mi pa imamo zaradi drugega dela premalo časa, da bi take zadeve podrobno raziskovali. Če stvari ne bi bile rešene, bi se verjetno prizadeti spet oglasili z dopisom ali pa na kaki seji. Op. ur.)

Sicer pa moram Novice pohvaliti, saj je v njih zelo veliko branja, pa tudi sedanja nova (manjša) oblika je lepša. Čitam jih z veseljem od začetka do konca. Želim se zahvaliti še nečaku Rudiju, ki nam je za novo leto čestital v Novicah.

Prosim vas še, urednik, da bi objavili sliko našega vnuka. Slikali smo ga v narodni noši, ki smo mu jo prinesli za spomin iz naše rojstne domovine.

Prilagam dolar za pomoč listu, naročnina pa, upam je že plačana.

Pozdravljam vse bralce Novic doma in v tujini, uredništvo, posebno pa naše sorodnike.

Ana Ruparčič, Canada

Rojakinji Ani Ruparčič iz daljnje Kanade se za prijazen pisemce najlepše zahvaljujemo, tudi v imenu naših bralcev za pozdrave. Lepa hvala tudi za dolar, ki ga je namenila listu v pomoč. Veseli nas, da ji je bilo v stari domovini po toliko letih všeč in prepričani smo, da nas bo kmalu spet obiskala in videla, kako napredujemo... Objavljamo tudi fotografijo njene vnuka, ki je v narodni noši res pravi Kranjski Janez!... Še enkrat, hvala in lep pozdrav!

Uredništvo

šaš?»

Uslužbenčev: »Ker sta očka in mamica rekla, da pri vas denar kar sam noter leti.«

»Ribničani« in »Nemškarji«

Članek tov. Boža Račiča »Nemškarji«, priobčen pred kratkim v Novicah, je vzbudil med ribniškimi zdomarji veliko zanimanja in priznanja, pa tudi upravičenih ugovorov, ki bi jih ne bilo, če bi veljal le za nekdanje Kočevjarje. Prepričan sem, da že sam naslov Nemškarji tudi po člankarjevem osebnem prepričanju ne more veljati za ribniške krošnjarje, ker niso imeli s kočevskimi nikdar nobenih skupnih zvez in so hodili vsak po svojih potih. Naziv »Nemškarji« so dobili kočevski krošnjarji in kramarji pač zato, ker so bili nemškega porekla. Vse povod po širokem svetu poznajo ljudje ribniške krošnjarje ali rešetarje in suhorobarje, ki jim rečejo tudi kar »Ribničani«. Doma pa so ti ljudje »zdomarji«, ker hodijo po svojih trgovskih poslih z doma. Nikdar pa še nisem slišal, da bi bili naši zdomarji v svetu znani tudi kot »Nemškarji«.

Navedeni članek o »Nemškarjih« je napisan tako, da lahko dobi nepoznavalec razmer napadne pojme o razvoju lesne domače obrti v Ribniški dolini, kakor tudi med nekdanjimi Kočevjarji.

Da so Ribničani prinesli znanje in sposobnosti izdelovanja lesnih izdelkov za domačo rabo že ob naselitvi iz svoje pradomovine, to je današnje Ukrajine, torej že v VII. in VIII. stoletju, je najboljši dokaz izdelovanje mehkih obodov za rešetarsko stroko, ki jih vsa ostala Evropa ne pozna. Kočevjarji so rabili za svoja majhna cedilca le trde bukove, z rešetarsko stroko pa se niso ukvarjali. Kočevjarji so prinesli svoje znanje izdelovanja lesnih izdelkov iz nemških dežel v 14. stol., ko so jih semkaj naselili Ortenburški grofje. Pokojni dekan Skubic piše v svoji Zgodovini ribniške dekanije,

da vodijo sledovi izdelovanja suhe robe v Ribniški dolini že v 12. in celo v 11. stoletje. Da je ribniško suhorobarstvo starejše, dokazuje tudi Loška listina iz 14. stol., ki dovoljuje Ribničanom prodajo žita, platna in lesnih izdelkov na letnih sejnih v Ložu, torej še pred prihodom Kočevjarjev v naše kraje. Ob koncu 15. stol. je bila Ribniška dolina po turških vpadih tako izropana in obubožna, da so ljudje že mislili na izselitev. Zato je veljalo pismo cesarja Ferdinanda leta 1492 tudi za Ribničane, da so smeli prosto prodajati izdelane suhorobarske predmete po vseh tedanjih avstrijskih deželah. Da je bilo tedaj res hudo na vsem ribniškem ozemlju, priča tudi pismo cesarja Maksimilijana, ko naroča baronu Ravbarju, naj posodi Ribničanom žito za posev, kajti tudi tega niso več imeli. Pa so si Ribničani kmalu opomogli. Rešila jih ni skopa zemlja, pač pa v večji meri gozd s svojim lesom, ki so ga z bistrim razumom in spretnimi rokami znali obdelati v številne izdelke, ki so pri vsaki hiši nujno potrebni, tako v gospodinjstvu, kakor tudi v ostalem gospodarstvu. Čez leto so na skopi zemlji kmetovali, pozimi pa je vsa družina pomagala pri izdelovanju suhe robe, ki so jo spomladi nosili v zameno za živila v bližnje in daljne kraje. Cesarsko pismo je Ribničanom odprlo vrata v široki svet, da so se na ta način mogli oskrbeti s hrano, ki jo je doma za vse primanjkovalo. Zahleve kupce so se množile s kraji, kjer so Ribničani »obžirali«, z njimi pa se je večala tudi raznovrstnost in oblika izdelkov. To nam jasno kaže razstava suhorobarskih izdelkov v Kočevju leta

(Nadaljevanje na 10. strani)

p i š e j o ž e k

DRAGI TOVARIS UREDNIK!

Je že tako, da ima vsaka stvar svoje ime, včasih tudi več imen. Tako tudi jaz. Ime mi je Jožek, sem pa tudi Butec (naša mama) Mulc (naš ata), Trolo (sestra), Bizgec (sosedov Renči, moj sošolec) in Balaba (moj mlajši bratec). Imam tudi ata in mamo; ne vem, če ju imajo vsi otroci, toda to, da imaš mamo in ata, je čisto brez potrebe! Če bi n. pr. ne imel ata in mame, ne bi bil nikoli tepen, pa če bi pobil vse šipe na kredenci. Tako pa me biksata vsak nekaj časa, ata s pasom, mama pa s širhaklom. Tepen sem za vsako malenkost, čeprav niti nisem kriv. Tako tudi pozimi; ko je šel ata kupiti tona premoga, je zvedel, da se je podražil. Tepen sem bil jaz! Toda, sem mar bil jaz kriv, če je premoga zmanjkalo, če je tudi pri nas, v Kočevju, zmanjkalo kurjave?! Toda tepen sem bil vseeno!

Kmalu nato sem bil, tov. urednik, spet tepen. Naša mama je nesla mojega mlajšega bratca k zdravniku, pa ni mogla s Trate v mesto, ker je bila cesta polna blatnih luž in kotanj. Seveda se je hudo razjezila na kočevsko Komunalno, ki dovolj ne skrbi za cesto, toda v njeni jezi sem bil

tepen jaz in ne Komunalna! In še več primerov bi ti lahko naštel. Toda prav nič me ne briga, kdo je kriv (jaz prav gotovo ne!) in zakaj ni bolje, toda tepen sem le in ne morem razumeti, zakaj.

Tako, tov. urednik, oprostite mi, pisavi, pišem namreč le takrat, ko me »sledovanjek« (tako pravi moj ata batnam) preveč ne boli! Jožek

Tak kažipot prav nič ne prispeva k lepšemu videzu našega mesta

MED OTROKI

Uslužbenčev: »Ali ima vaš denar res perutnice?«
Obrtnikov: »Zakaj pa to vpra-

Rak na želodcu

Ob pravem času je kirurško zdravljenje popolnoma uspešno — kateri so glavni znaki?

Rak na želodcu je precej pogosto obolenje, ki ga srečujemo pri ljudeh od tridesetega leta dalje. Za to boleznijo obolevajo moški bolj kot ženske. Tako za rak želodca kot za rak drugih organov ne vemo pravega vzroka. Znano je na primer, da se iz čira na želodcu kaj rad razvije rak, pa je zaradi tega priporočljivo, da vsak ugotovljeni čir na želodcu čimprej operiramo in tako preprečimo, da bi se iz njega razvil rak. Rakasto obolenje na želodcu povzroča od časa do časa trgajoče bolečine v želodcu. Pomanjkanje apetita in gnus pred mesnimi

na v želodcu razpada, zaradi česar se tvorijo plini, trebuh je napiet, bolnik pa stalno kolca.

Rak na želodcu lahko povzroča komplikacije. Najbolj običajna je perforacija — želodec počí — in sicer zaradi tega, ker se je stena želodca zaradi raka stanjšala. Še bolj pogoste so krvavitve. Če je stena želodca počila, se vsebina želodca razlije v trebušno votlino, kar povzroči vnetje trebušne mrene. To je silno nevarna komplikacija, ki v večini primerov povzroči smrt. Pri krvavitvah lahko bolnik takoj izkrvavi, zlasti še, če je počila kaka večja žila.

Kdaj je treba želodčni rak kirurško zdraviti? Danes je večina

čimprej operirati. To pa predvsem zato, ker statistike potrjujejo, da večina želodčnih čirov prej ali slej preide v rakasto obolenje. To pa navadno ne velja za čire na dvanajsterniku. Ko je v začetnem stadiju rak na želodcu lokaliziran samo v delu želodčne stene in še ne po vsej steni, zadržuje, da s kirurškim posegom odstranimo tumor (rak) in dve tretjini želodca. Če tako operiramo, ne bodo pozneje nastopile nikake komplikacije in se tudi rak ne bo več pojavil. Če je pa rak že zajel vso želodčno steno ter že morda prešel na sosednje žleze okrog velike in male krivine želodca, bo operativni poseg manj učinkovit, saj je rak zajel že sosednje organe. V takih primerih bo kirurg odstranil poleg tumorja tudi ves želodec in na mesto njega vstavil tanko črevo. Takim bolnikom bo življenje podaljšano za tri do pet let; rezultati so boljši, če bolnika tudi pravočasno obsevamo, ker moremo na ta način podaljšati življenjsko dobo za deset do petnajst let.

Če imamo bolečine v želodcu,

smo brez apetita, često bruhamo in naglo hujšamo, se čimprej posvetujemo z zdravnikom, če morda ne gre za rak na želodcu. Vsako odlašanje pomeni izgubo dragocenega časa za operacijo, ko je še kirurško zdravljenje popolnoma uspešno.

NEGOVANJE NOG

Vas boli glava ali hrbet? Ste utrujeni in slabe volje? Temu utegnejo biti krive noge, to se pravi — vi sami, ker jih premalo negujete. Noge je treba vsak dan skrbno umiti. Začnemo s toplo vodo, milom in krtačko. S tem poživimo krvni obtok. Kopel bo še koristnejša, če v vodo damo peščico soli ali kopalnega olja. Nazadnje si splaknemo noge v mrzli vodi ali jih vsaj z mokrno mrzlo brisačo obribamo. Enkrat tedensko si noge namažemo z olivnim oljem. Vsakih osem dni si pristrižemo nohte. Nohte si moramo postriči vodoravno, ne ovalno, nato jih še s pilico popilimo. Nohte strižemo in pilimo vedno pred umivanjem ali kopanjem, zakaj v topli vodi postanejo mehki in bi se s težavo pilili. Kožico si moramo z leseno paličko potisniti nazaj.

Družinski kotiček

Jedmi, hujšanje, nespečnost ter pomanjkanje volje za delo so pogosti znaki tega obolenja. Če boleznijo ne zdravimo, se začne v želodcu nabirati tekočina, v jamici nad ključnico pa zatečejo žleze, bolnik prične močno hujšati in hitro slabeti. Če se rak razvije na prehodu požiralnika v želodec ali na mestu, kjer prične dvanajsternik, se lahko zaradi naraščanja tumorja prehod oziroma izhod iz želodca zadela.

V takih primerih se hrana v želodcu dolgo zadržuje, pogosto je pa njen prehod v črevo popolnoma onemogočen. Zaostala hra-

zdravnikov mnenja, da je treba vsak čir na želodcu, ki je rentgenološko ugotovljen ali kako drugače zanesljivo razpoznan,

V Mesečevi notranjosti

Se do nedavnega so znanstveniki zbirali podatke o fizikalnih pogojih na Zemljinem naravnem satelitu z opazovanjem svetlobe, ki jo odbija. Na tak način pa so lahko dobili le podatke o značilnostih površine, pa še to le vizuelne.

PROUČEVANJE INFRA RDEČIH ŽARKOV

Že v tridesetih letih našega stoletja so začeli astronomi proučevati infrardeče žarčenje Meseca. Pri tem so prišli do zanimivih podatkov predvsem o temperaturi, ki se giblje v veliko širših mejah kot na Zemlji. Na površini Meseca so zasledili temperaturne razlike od plus 120 stopinj Celzija do minus 150 stopinj.

V zadnjih desetih letih si astronomi prizadevajo, da bi prišli do novih podatkov s pomočjo radijskih valov, predvsem pa bi radi prodrli globlje pod površino.

Prvi tak pomemben rezultat je bilo dognanje, da je površina Meseca vse do globine enega in pol metra iz iste skupine materialov, vendar pa še niso ugotovili, iz česa naj bi bila ta plast in ali je prah ali trdni material.

POMOČ ELEKTRONSKIH NAPRAV

Elektronski stroji so omogočili astronomom zelo točne izračune, ki dovoljujejo največ 1 do 2 odstotka napak. Ugotovili so ne samo trdnost lupine, temveč tudi njen kemični sestav in celo svojstva notranjih plasti. Vse do sedaj znane podatke in domneve so prepustili elektronskim strojem, ki so izračunali doslej neznane podatke. Najvažnejša ugotovitev je, da površino Meseca prekrivajo lavi podobni trdni materiali, ki imajo visoko toplotno prevodnost po kemičnih lastnostih pa se od nje razlikujejo.

Ker so znanstveniki poznali toplotno prevodnost in trdnost tega materiala, so začeli vzporejati te podatke z že znanimi materiali na Zemlji. Sovjetski znanstveniki so potrebovali leto dni, da so ugotovili vsaj približno sorodnost z granitom.

V GLOBINI TISOČ STOPINJ

Pri svojih opazovanjih z radijskimi valovi so opazili, da se je temperatura v globini dvajsetih metrov pod površino povečala za celih trideset stopinj. Tako je mogoče sklepati, da temperatura z vsakim metrom globine poraste

» stopinjo m pol. Znanstveniki zato menijo, da je koncentracija radioaktivnih elementov 5—6-krat večja od koncentracije na Zemlji. Če so ti elementi v glavnem tako kot na Zemlji koncentrirani tudi na Meseču v globini 60 kilometrov, mora tam dosegati temperatura 1000 stopinj Celzija.

Po vsem tem so postale mnoge dosedanje teorije o nastanku Meseča manj verjetne in jih bodo morali na novo preveriti in dopolniti.

ZOBNI KAMEN

Da si bomo ohranili zdravo zobovje in zdravo ustno votlino, se bomo borili vsak dan proti nadlogi — zobnemu kamnu, ki povzroča različna vnetja dlesni, krvavitve iz dlesni, slab duh iz ust in tudi parodontozo.

Znano je, da ima več kot 80 % ljudi zobni kamen, torej so le redki tisti srečniki, ki so brez njega.

Nastajanje zobnega kamna je povsem normalen, fiziološki pojav, a posledice so vsekakor bolezenske. V vseh dobah človeko-

vega življenja pa ne nastaja na zobeh samo zobni kamen, temveč tudi razne obloge. Barva oblog je različna, odvisna pa od bakterij, ki se jim pridružijo. Obloge se pojavljajo na zobeh vsak dan, a posebno ponoči. Na robovih dlesni jih navadno opazimo zjutraj. Obloge so navadno bledorumenkaste, vlečljive in zaudarjajo. Zobozdravniki opažajo, da imajo tisti ljudje, ki hrano dobro žvečijo in redno umivajo zobe dosti manj oblog, kot tisti, ki uživajo v glavnem mehko hrano in ne umivajo zob.

Bela obloga je dobra podlaga za nastajanje zobnega kamna, zato je važno, da že otroka naučimo čistiti zobe, zvečer pred spanjem in zjutraj.

Največ zobnega kamna se nabere na mestih, kjer so izvodila žlez. Zato je predvsem ob spodnjih zobeh ob zobnem vratu, raste proti korenini in draži dlesni.

Proti zobnemu kamnu se najuspešneje borimo s tem, da ga preprečujemo. Otroka moramo opozarjati na to, da bo hrano vedno dobro prežvečil. Z zvečenjem se otrokovi zobje avtomatično čistijo.

Vsaj vsako leto moramo iti na pregled k zobozdravniku, da nam mehanično odstrani zobni kamen, še preden se začne pojavljati posledice njegovega kvarnega vpliva.

Rekli so...

»Kruta je ironija, da so najmanjši delčki materije postali tirani vsega sveta.«

Albert Schweizer,
švicarski
znanstvenik

»Postal sem tako nervozen, ko venomer prebiram v časopisu o nevarnosti raka med kadilci, da sem sklenil, da preneham z branjem.«

Cony Ford,
ameriški komik

»Danes je za vse potrebno čim manj časa in čimveč denarja. In to imenujemo napredek.«

Frank Sinatra,
ameriški pevec

»Pogosto sem videl dresirane leve in tigre, toda še nikoli nisem videl dresiranega metulja.«

Thornton Wilder,
ameriški književnik

»Slavne matematike lahko zelo hitro spoznamo: največkrat se obnašajo tako, kot da ne bi znali šteti do deset.«

Fernandel,
francoski filmski
igralec

»Pešci so danes v večji nevarnosti kot heroji v antični dobi.«

Papež Janez XXIII,

Obed se je nadaljeval. Starke so zavrskale:

»Zdaj se bodo nažrli in se začeli dreti!«

»Paša Emiljevič je davi prodal stol iz rdečega koticčka. Skozi zadnja vrata ga je odnesel prekupčevalcu.«

»Boste videli, da bo prišel pijan...«

Ta hip je pogovor oskrbovank pretrgalo hreščanje zvočnika, da je zadušilo celo sikanje gasilne naprave. Kravji glas je začel:

»... izum...«

Starke so se zgrbile in ne da bi se obrnile k zvočniku, ki je stal v kotu na poribanem parketu, so jedle naprej, upajoč, da bo šel ta kelih mimo njih. Tuda zvočnik je živahno nadaljeval:

»... njegov... krrahhh... dragocena iznajdba. Železniški mojster na murmanskim progi tovariš Sokucki — Samara, Orel, Kleopatrina, Ustinja, Caricin, Klementi, Ifigenija — So-kuc-ki...«

Zvočnik je sopeč vdihnil zrak in z glasom nahodnega nadaljeval:

»... iznašel svetlobno signalizacijo za snežne pluge. Izum je odobril Dorizul-Darja, Onega, Rajmond...«

Starke so odplavale v svoje sobe kot sive račke. Zvočnik je, poskakajoč od lastne moči, še nadalje hrumel v prazno sobo:

»Zdaj pa poslušajte novgorodske popevke:«

Daleč, daleč, nekje v sredini zemlje, je nekdo zabrenkal na strune balalaj-

ILF IN PETROV

Dvanajst stolov

15

ke in kot bi zapel Battistini iz groba:

»Stenice na steni čepe, mežikajo toplemu soncu.

Finančni inšpektor le mimo gre, že vsem je življenje pri koncu.«

V središču zemlje so popevke vzbudile burno dejavnost. V zvočniku se je zaslišal strašen trušč: ali je bilo gromovito ploskanje ali pa je začel delovati podzemeljski vulkan.

Medtem se je ozlovoljeni inšpektor požarne brambre ritenski spustil po podstrešnih stopnicah, in ko se je spet znašel v kuhinji, je ugledal pet državljakov, ki so kar z rokami kopal iz sode kislo zelje in ga natapavali. Žrli so molče. Le Paša Emiljevič je kot sladokusec zavijal glavo in, otirajoč si z brkov zelnote zaloge, trudoma govoril:

»Takšno zelje je greh jesti brez žganja.«

»Nova skupina stark?« je poizvedoval Ostap.

»Sirote so,« je odgovarjal Aljhen, medtem pa je z ramenom potiskal inšpektorja iz kuhinje in po malem grozil sirotam s pestjo.

»Otroci s Povolžja?«

Aljhen se je utrudil.

»Slaba dediščina carskega režima?«

Aljhen je zakrilil z rokami: seve, kaj hočeš, če je pa dediščina taka.

»Skupna vzgoja obeh spolov po kompleksni metodi?«

Plahi Aleksander Jakovljevič je tedaj nemudoma povabil požarnega inšpektorja naj obeduje z njim, kar bo pač bog dal.

Tega dne je bog poslal Aleksandru Jakovljeviču za obed steklenico žganja, domače gobice, slanika s krompirjem, ukrajinjsko juho s prvovrstnim mesom, kokoši z rižem in kompot iz posušenih jabolk.

»Sašhen,« je pozval Aleksander Jakovljevič svojo ženo, »seznanj se s tovarišem iz gubernijske požarne brambor:«

Ostap se je mojstrsko poklonil gosprodnji in ji izpel tako dolg in dvoimen kompliment, da ga celo ni mogel do kraja izpeljati. Sašhen, postavna dama, katere ljubkost je bila nekoliko

skažena z nikolajevskimi zalizki, se je tiho zasmejala in z moškima izpraznila kozarec.

»Pijem na vaše skupno gospodarstvo!« je vzdiknil Ostap.

Obed je minil v dobri volji in šele pri kompotu se je Ostap spomnil naimena svojega obiska.

»Kako to,« je vprašal, »da je v vaši pisarni tako borna oprema?«

»Kaj pa šel!« se je razburil Aljhen.

»Kaj pa harmonij?«

»Vem, vem, vox humanum. Toda dostojno posedeti človek pri vas nima kje. Samo vrtno klopi.«

»V rdečem koticčku je stol,« je užaljeno odgovorjal Aljhen, »angleški stol. Pravijo, da je še od stare opreme.«

»Pa res, vašega rdečega koticčka nisem videl. Kako je kaj tam z varnostjo pred požarom? Je vse v redu? Treba bo pogledati.«

»Izvolite!«

Ostap se je zahvalil gospodnji za obed in se poslovil.

V rdečem koticčku gorilnikov niso uporabljali, zasilnih peči ni bilo, dimniki so bili v redu in so jih redno čistili, le stola na Aljhenovo prekomerno začudenje ni bilo. Lotili so se iskati. Pogledovali so pod posteljo in pod klopi, odmaknili kdo ve zakaj harmonij, poizvedovali pri starkah, ki so oprezno pogledovale Pašo Emiljeviča, stola pa nikjer. Paša Emiljevič je pokazal pri iskanju veliko vnemo. Vse se je že umi-

rilo, Paša Emiljevič pa je še vedno taval po sobah, pogledoval pod steklenice, prestavljal pločevinaste čajne skodelice in mrmral:

»Kje neki bi utegnil tičati? Še danes sem ga videl z lastnimi očmi! Prav smešno!«

»Žalostno, sakramiš!« je hladno ugotovil Ostap.

»To je prav smešno,« je naglo ponovil Paša Emiljevič.

Tedaj pa je gasilska naprava Ekler, ki je še vedno piskala, ubrala najvišji f, ki ga zmore samo ena ljudska umetnica republike — Neždanova, za hip utihnila in piskoma izpihnila prvi penasti curek. Ta je brizgnil proti stropu in zbil kuharju z glave čepico iz tiskanine. Za prvim curkom je naprava izpustila drugi curek — v barvi tiskanine. Ta je podril mladoletnega Izidorja Jakovljeviča. Potem je Ekler začel nepretrgoma delovati.

Na kraj dogodka so se rinili Paša Emiljevič, Aljhen in vsi nepoškodovani Jakovljeviči.

»Nič mu ni reči!« je ugotovil Ostap.

»Bedasta iznajdba!«

Starke, ki so ostale z Ostapom same, brez vodstva, so takoj jele razkladati svoje težave:

»Brate je naselil v domu. Žro ko svinjne!«

»Pujse krmil z mlekom, nam pa tišči kašo!«

»Vse je znosil iz doma!«

»Le mirno, device,« je miril Ostap in se jel umikati. »Glede tega bodo prišli k vam od inšpekcije za delo. Meni senat ni dal polnomočij.«

Starke ga niso poslušale.

»Paška Melentjevič pa, ta je danes odnesel stol in ga prodal. Na lastne oči sem videla.«

»Komu?« je zakričal Ostap.

»Prodal — pa pika. Hotel je prodati mojo odejo.«

Na hodniku so se vneto dajali z napravo za gašenje. Končno je zmagal človeški genij in pihalec pene je, zmlet pod železnimi nogami Paše Emiljeviča, izpustil poslednji slabotni curek in za vselej utihnil.

BRANKO ČOPIC:

Oslovska leta

— Tvoja računica je dobra kvečjemu za našega profesorja matematike, — odgovori De-De-Ha. — Zanj sta za dve ključavnici res dovolj dva ključa, toda po moji hajduški matematiki je za vsako ključavnico potrebno najmanj sedem do osem ključev in še med temi bo morda samo eden, ki jo bo odprl.

— Če se bo treba plaziti ali skozi kaj zlesti, sem jaz tu, — se ponudi Krsto.

— Skozi ključavnico? — pošklili nezaupljivo De-De-Ha.

— Daj no, skoz kakšno okno. Kaj sem podobn ključu, da bi šel skoz ključavnice?

De-De-Ha ga premeri z očesom in reče:

— Kakšnem ključu! V glavo si podoben okovani konici debela, ki so mu rekli »oven« in s katerim so stari Rimljani razbijali mestna vrata.

Zasmajali smo se, Krsto Bolha pa se še malo ni zmedel in je brz odgovoril:

— Vem, vem, tole modrost si včeraj pobral iz zgodovine za višje razrede, da bi se postavil pred neko punco!

De-De-Ha je zardel in planil, da bi se stepel, toda Baja ga je za roko potegnil nazaj.

— Ej, stoj, zdaj se resno pogovarjamo. Pretepala se bosta potem.

Razjarjeni Dule je spet sedel, vendar je še dalje divje pogledoval po Krstu, če se mu skriva ne posmehuje in spakuje. Krsto pa je bil za to, priznati je treba, resnični mojster. Če se že ni smel očitno norčevati, je vihal nos, mežikal ali pa si nadel neznansko resen obraz, kar je njegovega sovražnika spravljalo v onemogel bes, zlasti še med učno uro, ko ne moreš obračunati z nesramnežem. In ravno v tem je bil podoben pravi bolhi, nadlegi, ki ji ni mogel priti do živnega niti vsevidni reditelj Smrdonja.

Toda Krsto je bil tokrat dečko na mestu, ni mu bilo do izzivanja in naš razgovor se je v miru nadaljeval.

— Od danes naprej bomo zbirali ključke in jih dajali Dabiču — je predlagal Baja. — Kakor vedno, je znan specialist za ključavnice.

De-De-Ha, ki mu je pohvala močno dobro dela, je skušal biti skromen in je dejal:

— No, še kar prilichen.

— Prilichen, aha, ha, ha! — je prasnjal v smeh Krsto Bolha in še mi za njim, ker smo se spomnili Dabičevega odgovora pri verouku, da je bog prilichen. Spomnil se je, ob nepravem trenutku, tudi on, pa je skočil in šinil proti konviktu.

— Stoj, kam pa?! — ga dohiti Baja in ga zgrabi za jopič.

— Kar najdite si ključavničarja, ki ni prilichen! — sika De-De-Ha.

— Saj se le šalimo, nesrečnež! Tudi ti si se šalil z bogom in mu dejal, da je prilichen, pa se še mi s tabo.

— Eno je bog, drugo sem jaz. Z mano se ni šaliti.

Zdaj se je razjezil tudi Baja in je spustil Duletov suknjič.

— Že prav. Dobro! Bomo že kako obračunali s črno knjigo tudi brez božje in tvoje pomoči. Le pojdi lepo v konvikt, pa se pajdaš z Bobom Pujsom.

— Ravno do Boba Pujsa mi je!

Baja mu ni ničesar odgovoril, molče se je obrnil in se vrnil k nam.

— Gre, izdajalec! — sem glasno zaklical, da bi me čul naglušni Dule.

To je učinkovalo, De-De-Ha se je naglo obrnil in z odločnim korakom stopil k nam.

— Kdo je to rekel? Si ti?

— Nihče ni ničesar rekel, — mirno odgovori eden Mandičev.

— Kdo je zavpil »izdajalec«?

— Bog s tabo! — se dela Baja začudenega. — Zakaj naj bi vpil izdajalec, ko pa med nami ni izdajalcev?

— Res jih ni! — reče Dule in sede. — Pogovarjajmo se naprej.

— Zdi se mi, da je nekdo predlagal, naj si preskrbimo tudi vžigalice, — se oglasi eden od Mandičev.

— Nisem čul, da bi kaj govorili o tem, — seže vmes dobrodušni Hamid Rus. — Čemu nam bo do vžigalice?

— Najbrž zato, da bi sežgali črno knjigo, — doda drugi Mandič.

(Nadaljevanje)

Izšolali nad 500 šoferjev

Preteklo nedeljo je imelo redni letni občni zbor Avto-moto društva Kočevje. V pregledu dosedanjega dela so ugotovili, da je društvo doslej izšolalo nad 500 šoferjev-amaterjev, razen tega pa je napravilo izpite iz cestnoprometne vzgoje nad 200 pionirjev. V glavnem dobro so delale tudi komisije društva. Tako je turistična komisija organizirala v preteklem letu 6 izletov, enega pa so izvedle šoferke amaterke samostojno (brez pomoči društva in drugih organov). Predvsem slabe ceste pa so bile vzrok, da komisija ni napravila še več. Pionirska komisija je pomagala pri organizaciji in izvedbi pionirskih iger 1962 (tekmovanje s kolesi, spoznavanje motornih vozil itd.), prav tako pa bo pomagala tudi pri letošnjih. Sportna komisija je lani organizirala ocensko vožnjo.

V poročilu in razpravi je bilo poudarjeno, da je društvo tesno sodelovalo z društvom »Partizan«, mladinsko in pionirsko organizacijo, pa tudi sodelovanje z občinskimi organi je bilo dobro. Nuj-

no pa je, da bi zaradi izmenjave izkušenj in lažjega reševanja posameznih nalog še bolj sodelovalo z Zvezo šoferjev in avtomehanicov. Zastopnik AMD Trava je predlagal, da se njihovo

društvo na željo članstva združi z AMD Kočevje. Občni zbor je predlog osvojil.

Nadalje so člani razpravljali o dirkalnem športu in motokrosu. Ugotovili so, da bi bila proga za njihove zmogljivosti predraga in da bi bili stroški za dirkalna tekmovanja za društvo preveliki. Sklenili so, da bodo s tem denarjem raje kupili motorno vozilo za pionirje in da bodo nadaljevali s terensko ocen-skimi vožnjami, ki manj stanejo.

Sklenili so tudi, da bodo sode-

lovali pri urejevanju parkirnega prostora, ki bo med zgradbo, v kateri so družbene organizacije in hišo nasproti Šeškove šole. Ugotovili so še, da bi bilo nujno urediti parkirni prostor pri kavarni in hotelu, ter da je cesta skozi Kočevje preozka in zato nepregledna.

Ugotovili so, da je bilo delo društva v preteklem obdobju in sploh zadnjih nekaj let, odkar ga je vodil dosedanji predsednik inženir Janez Trošt, uspešno, zato so sklenili, da bo ostal inženir Trošt častni član društva. Dosedanji predsednik gre namreč na novo službeno mesto, zato so izvolili za novega predsednika Viktorja Ožuro, direktorja podjetja »Avto« Kočevje.

Odpadni milijoni

Zbiranje starega železa, papirja, gume in ostalih odpadkov je postalo v mnogih razvitih evropskih deželah sestavni del industrijske proizvodnje, pri nas pa je tak način zbiranja surovin za ponovno predelavo še precej zanemarjen.

Okrog 100 odkupnih podjetij v Jugoslaviji je zbralo, n. pr., leta 1961 raznih še uporabnih odpadkov v vrednosti 17,7 milijarde din! Toda v teh »rudnikih« je ostalo še vedno okrog 90 odstotkov surovin, ki jih moramo zaradi velikih potreb industrije še vedno — uvažati! Tako smo preteklo leto uvozili okrog 120.000 ton starega železa (v vrednosti 3 milijone dolarjev), 10.000 ton papirja, nekaj tisoč ton tekstilnih odpadkov itn. Medtem ko se pri nas,

n. pr., od celotne proizvodnje papirja vrača v predelavo le 19 odstotkov, je odstotek v tujini še enkrat večji...

Medtem ko je v ostalih republikah po več odkupnih podjetij, je v Sloveniji samo eno — ODPAD, ki ima 11 ekonomskih enot, 34 odkupnih postaj in 40 zbiralnic. Podjetje nameni letno tudi po 100 milijonov dinarjev za gradnjo skladišč in nabavo prepotrebne tehnične opreme za sortiranje odpadkov. 92 odstotkov zbranega odpadnega železa preda Odpad industriji sortiranega!

V celotnem podjetju je zaposlenih okrog 480 ljudi, ki ustvarijo letno okrog dve milijardi 250 milijonov dinarjev prometa! Vsekakor zlat rudnik, tale odkup odpadnega materiala! Koliko starega železa, papirja, cunj itd., se valja povsod; ti odpadki predstavljajo za našo industrijo in za našo družbo težke milijone, saj z uvozom le-teh trošimo prepotrebne devize, ki bi jih lahko porabili za kaj drugega...

Med Odpadove ekonomске enote spada tudi kočevska odkupna postaja, kjer je zaposlenih šest ljudi. Letos morajo predati naši industriji 850 ton odpadnih surovin, odkupiti pa jih morajo najmanj 50 ton več, pač z ozirom na planske naloge za prihodnje leto.

omejiti, ker so starejše smreke zelo redke in morajo ostati kot semenjaki za osnovanje bodočega sestaja.

Z umnim in smotrnim gospodarjenjem ter z vsakoletnim čiščenjem oz. posekom grmovja in panjevcev bo iz sedanjega degradiranega gozda nastal sodoben prebiralni sestoj, ki bo nudil lastnikom gozdov večje dohodke, družbni pa dragocen les iglavcev, ki ga iz leta v leto več potrebujemo.

Ing. Franc Malnar

»Če nekdo pove resnico, se začudi ves svet.«

Charles de Gaulle

»Edino vmešavanje države v zasebne zadeve, ki je Francozom všeč, je izplačevanje pokojnine.«

André Malraux,
francoski akademik

»Ni bog tisto, kar me zanima, temveč ljudje.«

Luis Bunuel,
španski
filmski režiser

Člani Avto-moto društva Kočevje na občnem zboru. Foto: Fotolik

Prigoriške vrtače — gozdna površina

Temeljni zakon o gozdovih (Ur. list FLRJ, št. 16/61) prinaša veliko sprememb ter novosti za uspešno gospodarjenje z gozdovi. 16. člen določa, da se drevoredi, gozdne drevsnice, parki v naseljenih krajih in podobno ter skupine gozdnega drevja do površine 5 arov ne šteje za gozdove. — Z drugimi besedami — gozd je vsaka površina, večja od 5 arov, ki je obrasla z gozdnim drevjem in je namenjena predvsem za proizvodnjo gozdnih proizvodov ali pa ima varovalno vlogo oz. se rabi za posebne namene. Pri tem se ne oziramo na zarast ali na višino dreves (ohranjeni, degradirani, listniški gozdovi, grmišča itd.).

Jase, male čistine, poti, potoke in podobne praznine v gozdu prištevamo h gozdu, če se take

praznine lahko strnejo z razvojem krošenj obrobnihih dreves.

V gozd spadajo tudi vse čistine oz. neobrasle površine, ki so nastale zaradi sečnje kot redne oblike gospodarjenja, zaradi protipravnih sečenj, uničevanja gozdov ali zaradi kalamitet (vremenskih nezd). — V sporih, ali naj se kakšno z gozdnim drevjem zaraščeno zemljišče šteje za gozd, odloča občinski upravni organ, pristojen za gozdarstvo, v soglasju z občinskim upravnim organom, ki je pristojen za kmetijstvo.

Nastalo je vprašanje opredelitve Prigoriških vrtač — odd. E — 79 v gozdno ali izvengozdno zemljišče. Na željo prizadetih lastnikov naj bi se spremenila kultura iz gozda v steljni in naj bi bila posekana lesna masa pro-

sta plačila prispevka v gozdni sklad.

Pristojna komisija si je skupno s prizadetimi lastniki ogledala Prigoriške vrtače ter prišla do sklepa, da jih ni moč spremeniti v steljni, ker naš kataster steljnikov ne pozna, temveč samo gozdove in pašnike. Tudi ne bi mogli spremeniti teh površin v pašnike, ker se v tem oddelku ne pase živina, temveč se zemljišče koristi v glavnem za pridobivanje lesa za kurjavo. Zarast iglavcev je zelo slaba.

Lastniki predvsem gojijo in štiti- tijo manj vredno drevje listavcev z velikimi krošnjami, ki dajo obliko listja (stelje), pod njimi pa je polno pomladka iglavcev, ki je potisnjen in se duši pod krošnjami listavcev.

Parcele ležijo v I. vrednostnem razredu, zato znaša plačilo prispevka v gozdni sklad za 1 kubni meter drv 1000 din. Ta znesek je visok, da lastniki gozdov nočejo sekati drv.

Komisija je ugotovila, da je iz gojitvenih razlogov nujno potrebno sekati listavce in ker je večina teh listavcev izpod taksa- cijske meje (neetatni les) ter so večinoma izrasli iz poganjkov in štorov, se bodo sporazumno z gozdnim obratom pri KZ Ribnica izdajali sečni nalogi za posek grmovja in panjevcev, ki zasenčujejo iglavce.

Sečnjo bo nadzoroval gozdni obrat ter referent za gozdarstvo ObLO Ribnica, les, posekan za drva, pa bo prost plačila prispevka v gozdni sklad.

Posek iglavcev pa bo treba

uspeh v razporejanju gozdarskih kadrov pa bo dosežen tedaj, ko bo drevje za posek odkazoval tehnik... Gozdni obrat KZ čakajo torej odgovorne naloge, saj bo treba v najkrajšem času vskladiti njihovo delo s politiko gospodarjenja z družbenimi gozdovi. Pri izvajanju kmetijske in gozdarske politike pa se bo treba seznaniti in ravnati po priporočilih in sklepih IV. plenuma zveznega odbora SZDL, ko je obravnaval aktualne probleme vasi in naloge Socialistične zveze pri tem...

(več)

Gozdarski posvet

(Nadaljevanje s 3. strani)

organizirano vplivali na dviganje produktivnosti in ekonomičnosti gozdne proizvodnje. Med najpomembnejšimi nalogami gozdnega obrata je boljše prikrjevanje lesa in redna dobava lesa lesni industriji. Zaskrbnjujejo pa je dejstvo, da so doslej izdali le 60 odstotkov sečnih dovoljenj za sečni plan 1962-63, od doslej posekanega lesa pa je dobila lesna industrija minimalne količine.

S sedanjo sistemizacijo je dosežen le začetek kvalitetnih sprememb v gozdarski službi, pravi

RIBNIŠKI JAMARJI

Lepi načrti

V nedeljo so imeli člani jamarskega kluba iz Ribnice v koči pri Francetovi jami občni zbor. Zbora se zaradi slabega vremena niso mogli udeležiti tovariši iz postojnskega društva in kluba iz Ljubljane. Zbralo se je blizu 40 jamarjev.

Obravnavali so dosedanje delo kluba ter se pogovorili o gradnji kočice, ki so jo preimenovali v jamarski dom. Gradnja še ni zaključena; doslej so urejeni spodnji prostori (družabna soba, bife, kuhinja in klet).

Pri gradnji kočice so jamarji res veliko žrtvovali; vsako nedeljo in vak prosti dan so izkoristili za delo, saj so se dobro zavedali, da njihova kočica ne bo le njim v razvedrilo, ampak bo splošno družbeno koristna (jamarski turizem, ki se žal pri nas še ni zadovoljivo razvil). Da pa bi bila kočica še bolj dostopna čim širšemu krogu ljubiteljev narave in kraških jam, bo treba zgraditi do nje cesto. Za to je občinski ljudski odbor že zagotovil potrebna sredstva.

Na zboru so jamarji obravnavali tudi sodelovanje z mladino in ugotovili, da je le-ta pri njih bolj malo zastopana. Vendar pa bodo v prihodnje še bolj pazili pri sprejemanju mladincev v svoje vrste; postavili bodo staž za sprejem in bo lahko postal član jamarskega kluba le tisti, ki bo s svojim delom dokazal svoje sposobnosti in potrebno resnost.

Več skrbi bodo morali posvetiti tudi mladim jamarjem na šoli, kajti jamarja je treba vzgajati že od mladih nog.

Letos nameravajo preorientirati svojo dejavnost v raziskovanju. Upajo, da bodo dobili za to potrebne kredite za nabavo opreme (v sodelovanju z Ljudsko tehniko in SZDL). To pa predvsem zaradi mednarodnega kongresa speleolo-

gov, ki bo 1965, leta v Ljubljani in Postojni. Tedaj si bodo gostje verjetno ogledali nekatere jamarske objekte pri nas, med katerimi bo morda tudi ribniški jamarski dom.

Jamarji bi radi napeljali do kočice telefon (od Kovinskega podjetja), potrebna pa bi bila tudi elektrifikacija kočice (v njej je že montirana napeljava). Tako bi lahko napeljali elektriko tudi v jamo, ki jo mislijo podaljšati in spojit s Kapljevo jamo, oddaljeno kakih 100 metrov. V prihodnje bodo morda klub razširili na sekcije (v Sodražici, Loškem potoku, Grčaricah), pa tudi povezava s Kočevjem bi bila dobra...

(fg)

JAMAR
V KAPLJIVI
JAMI

Tudi pri nas agrotehnični minimum

Na zadnji seji je svet za kmetijstvo in gozdarstvo občinskega ljudskega odbora Kočevje obravnaval osnutek odloka o agrotehničnem minimumu. Osnutek, ki ga bo na eni prihodnjih sej potrdil občinski ljudski odbor, predvideva med drugim, da bo odlok o agrotehničnem minimumu veljal za področje ožje Kočevske doline (okolice Kočevja v izmeri okoli 450 ha), da bo veljal za njive, vrtove, sadovnjake in travnike (z dvakratno košnjo), da ne bo veljal za kmetovalce, ki imajo pod 10 arov zemlje itd. Nadalje

predvideva osnutek odloka naslednje obvezne ukrepe: kmetovalec mora potrositi povprečno najmanj 600 kg umetnih gnojil na hektar (na KGP jih potrosijo preko 1000 kg na ha), da mora kmetovalec uporabiti samo priznane, rajonizirane in prečiščene sorte pšenice in krompirja, za pšenico, rž, ječmen, koruzo in krompir mora biti njiva zorana (kjer je mogoče) vsaj 20 cm globoko, travnike je treba pognojiti od oktobra do marca in po prvi košnji, obvezno je zatiranje rastlinskih škodljivcev in bolezni (škropljenje drevec in krompirišč) in še nekatere druge ukrepe kot odstranjevanje grmovja s teh površin itd.

Vse potrebno (seme, gnojila, zaščitna sredstva itd.) bodo kmetovalci kupovali pri kmetijski za-

drug, kjer bo tudi kontrola semena in gnojil. Ostalo kontrolo z odlokom zajetih površin pa bo sta opravljala KZ in obč. ljudski odbor. Odlok ne bo veljal za kooperante, če so ti minimalni agrotehnični ukrepi zajeti že v kooperacijski pogodbi.

Za kršilce odloka je predvidena kazen po zakonu do 50.000 din, člani sveta pa so menili, da bi bila dovolj kazen do 10.000 din, ker do toliko lahko kaznuje občinski sodnik za prekrške. Nadalje je za kršilce predviden še odvzem zemlje v prisilno upravo ali pa da KZ na stroške lastnika obdela zemljo pa vseh predpisih. Odlok bo začel predvidoma veljati s 1. avgustom letos, se pravi z jesensko setvijo.

Odlok o agrotehničnem minimumu je potreben zato, da bi iz zemlje, ki je v okolici Kočevja najbolj plodna, dobili več pridelka. Privatniki namreč pridelajo na svojih površinah zdaj občutno manj kot posestvo. Razen tega je večina lastnikov teh zemljišč tudi zaposlena in se le malo zanima za obdelovanje zemlje. Novi odlok pa bo vsekakor pripomogel tudi, da bo kočevski trg v bodoče nekoliko bolj založen z domačimi kmetijskimi pridelki.

Odlok bo zajel, kot smo že omenili, približno 452 ha obdelovalnih površin, od tega 238 ha njiv, 202 hektara travnikov, 11 ha sadovnjakov in 1 ha vrtov. Te površine pa so v lasti 532 ljudi, od tega jih ima 417 od 10 arov do 1 ha zemlje, 77 od 1 do 3 ha, 21 od 3 do 5 hektarov in 17 nad 5 ha. Povprečno pride na enega lastnika 0,85 ha zemlje, zaradi česar bi bila strojna obdelava teh površin (trošenje gnojil, setev, oranje, košnja) nerentabilna in je zato osnutek odloka tudi ne predvideva.

»Ribničani« in »Nemškarji«

(Nadaljevanje s 6. strani)

1908, ko so Kočevarji razstavili le 38 različnih lesenih predmetov, med tem ko so jih Ribničani pokazali 122. Predvojni cenik suhe robe E. Ivanca v Sodražici pa jih je izkazoval nad 500. Letna proizvodnja lesne domače obrti na ribniškem ozemlju je bila pred prvo svetovno vojno ocenjena na 600.000 gld., to je 1200 milijonov dinarjev današnje vrednosti. Z njo se je pečalo kakih 10.000 domačij in je preživljala nad 30.000 prebivalcev. Kočevarji pa so tedaj izdelali lesnih izdelkov le za 35 tisoč gld., z izdelovanjem pa se je bavilo le 207 hišnih obratov s 600 do 800 ljudmi. Iz teh podatkov lahko povzamemo, kolikega gospodarskega pomena je bilo suhorojarstvo do zadnje vojne za Ribniško dolino, med tem ko so se na Kočevskem pečale s tem le obrobne vasi Roškega pogorja! Vse to nam dokazuje, da je bila Ribnica glede lesne domače obrti močnejša in samostojnejša in bolj množična ter pridobitna.

Tudi krošnjarstvo so imeli Ribničani že davno urejeno. Vsak zdomar je imel svoj revir s stalnim »kvartirjem«, to je hišo, kjer

je imel svoj drugi dom ter je imel spravljeno robo za prodajo od koder je z njo krošnjaril po vaseh in naseljih svojega okrožja. Takega krošnjarstva Kočevarji niso poznali in so križarili kar vse vprek, dokler niso zamenjali svojih krošenj za sprave, napolnjene z drobnim galanterijsko robo in sladkarijami, ki so jo nosili na trebuhu in oprtano čez ramo. Zadrževali so se zlasti ob večerih po gostilnah in ponujali svoje blago tudi na srečo s številkami. To so bili pač neke vrste kramarji, nikakor pa ne krošnjarji.

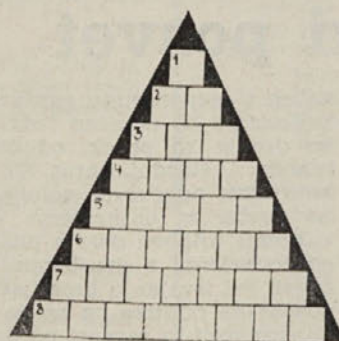
Ribničani so bili vedno narodno zavedni. To izpričuje že velik delež k obč. slovenski kulturi, ki so ga ustvarili kljub tesnim in skromnim življenjskim pogojem. V nekdanjem Kočevskem okraju je bila Ribnica gospodarsko, kulturno in narodno središče tudi za Slovence, naseljene po kočevskih krajih. Z nazivom »Nemškarji« bi nepoznavalec razmer lahko sodil Ribničane za narodno nezavedne in to po krivici. Bili so vsa dolga stoletja samo »rešetarji« in »krošnjarji«, v domačih krajih »suhorojarji« in »zdomarji«, skratka »Rib'nčanje«.

Janko Trošt

Piramida

Piramida je uganka, kjer vsaki prejšnji besedi dodajamo po eno črko in v zvezi z vprašanji tvorimo nove rešitve (Npr.: o, ko, sok, kosa itd.).

Samo vodoravno: 1. protivni veznik; 2. predlog; 3. industrijska rastlina; 4. okence; 5. priimek

dveh najbolj znanih slovenskih kiparjev (Zdenko in Boris); 6. morska riba; 7. skladi kamenja; 8. nevarna pasja bolezen.

(idg)

»Edino uspešno sredstvo, ki so ga doslej našli, da bi dolgo živeli, je staranje.«

Otto Tresler,
avstrijski igralec

25:5 za Parmo

Preteklo nedeljo je odigral s 30 kočevskimi in ribniškimi šahisti simultanko slovenski velemojster Bruno Parma. Po peturni borbi je velemojster 21 partij dobil, 8 remiziral in eno izgubil. Z velemojstrom je dobil le Franc Mestek, remizirali pa so Miha Klarič, prof. Golija, Mohar Karel, Ivan Lesar, Rado Borovac, Rudi Mohar, Franc Lunder in Štefan Cimer.

Po simultanki je velemojster Bruno Parma izjavil, da je v zadnjem času odigral po Sloveniji

več simultank, a da so naši šahisti dosegli proti njemu najlepši rezultat. V vseh drugih krajih je imel lažje delo. Pohvalil je predvsem mlajše šahiste, da igrajo zelo dobro (tudi nekateri, ki so po trdi borbi izgubili — npr. Osterman), vendar da poznajo še vse premalo šahovsko teorijo, ki je osnova za napredek vsakega šahista.

Zanimanje za simultanko je bilo med kočevskim prebivalstvom, posebno mladino, zelo veliko. Žal je bil prostor tesen, za simultanko neprimeren, in publika malo nedisciplinirana, kar pa velemojstra, po njegovi izjavi, ni motilo. Na račun so prišli tudi nekateri zbiralci (pravzaprav predvsem zbiralke) avtogramov, ki jim je velemojster rad ustregel.

Velemojster Parma med simultanko. V sredini Franc Mestek, ki mu je edinemu uspelo premagati velemojstra

Upokojenci — kegljači

V soboto, 6. aprila je sekcija upokojencev kegljaškega kluba Kočevje organizirala na kegljišču tekmovanje v kegljanju za upokojence — začetnike. Na tekmovanje je prišlo 9 moških v starosti od 55 do 86 let in 12 žensk v starosti od 50 do 70 let. Moški so tekmovali s 25 lučaji na polno in 25 lučaji na čiščenje, ženske pa na 25 lučaje v polno.

Tekmovanje članov in članic društva upokojencev se je kar dobro začelo. Od začetka so bile krogle res malo težke, pa so se kmalu privadili in vedno lepše podirali keglje. Tekmovanje je postajalo vedno bolj živahno. Razpoloženje tekmovalcev je bilo

LOVSKA SREČA

Lovska družina Sodražica ima razen srnjakov in jelenov v svojih loviščih tudi nekaj medvedov. Letos je odstopila enega v odstrel inženirju Otu Kuhnu iz Düsseldorfa. Že v petek sta zalezovala z domačim lovcom Mivškom po Travnici gori. Res so prišli na mrhovišče kar trije medvedi, najtežji je bil težak okrog 200 kg. V soboto sta čez dan prišla k mrhovišču manjša dva, večji pa šele proti večeru. Lovski gost se je odločil za srednjega. Čeprav je bil medved smrtno zadet, je šel še 50 metrov naprej in ga je šele drugi strel položil do kraja. Težak je bil 170 kilogramov.

-nc

Sodelovanje kočevske mladine in JLA

Na nedavnih razgovorih predstavnikov občinskega komiteja ZMS Kočevje in pripadnikov JLA garnizona v Ribnici so oboji izrazili željo po še tesnejšem medsebojnem sodelovanju. Prav v letošnjem letu, ko bomo v Kočevju proslavljali 20-letnico Kočevskega zbora, bo sodelovanje še tesnejše. Dogovorili so se, da bodo organizirali skupna športna in kulturna srečanja, obiske, razgovore, izlete in podobno.

Za začetek so že sklenili, da bodo pripadniki JLA izvedli 13. aprila v Šeškovem domu v Kočevju zabavno prireditev. Vojaki bodo igrali narodne in zabavne pesmi pa tudi peli bodo. Srečanje, ki se bo začelo ob 20. uri, bodo izkoristili tudi za medse-

bojne razgovore. Seveda se prireditve, po kateri bo ples, lahko udeležijo tudi odrasli.

Za 26. maj so predvideli skupen izlet kočevske mladine in pripadnikov JLA na Bazo 20. Izleta se bo predvidoma udeležila tudi novomeška in ribniška mladina. Razen srečanja je tu predviden še poseben zabavni program in sprejem pionirjev iz kočevske občine v mladinsko organizacijo. Srečanje bo v okviru tedna mladosti, posvečeno pa bo tudi 20-letnici Kočevskega zbora.

V kratkem nameravajo pripadniki JLA iz Ribnice in predstavniki občinskega komiteja izdelati še nadaljnji program skupnih prireditev in srečanj.

Med tekmovanjem upokojenk in upokojencev

Humor Zdravnikovo maščevanje Humor

Bogat možak se je zvečer pretirano napokal pečenke in jo preveč zalil z vinom, pa ga je ponoči začelo zvijati. Sklonil se je do telefona in poklical zdravnika. Ta je kmalu prišel, ga površno pregledal in dejal:

»Ste napravili testament?«

»Testament?! Ne nisem...« je prestrašen vzkliknil požeruh.

»Torej, pokličite notarja in ga brž napravite! Imate otroke?«

»Imam... tri... a so že vsi poročeni in stanujejo na drugem koncu mesta.«

»Pošljite nemudoma ponje in po njihove žene in možel!«

Moža je oblila kurja polt, poklical je ženo in ji naročil, naj čimprej zbere vso žlahto ob njegovi smrtni postelji.

Ko je žena jokaje odšla, je bolnik z mrliškim glasom vprašal zdravnika:

»Torej ni nobenega upanja?«

»Kaj pravite? Jutri boste zdravi kot riba!« se je nasmehnil zdravnik.

»Hudika, zakaj ste pa potem nagnali vso to rajo skupaj?!«

»Zato, dragi moj, da ne bom jaz edina žrtev, ki ste jo sredi noči vrgli iz postelje...«

NAROČAM »NOVICE«

POŠILJAJTE MI JIH NA NASLOV:

Znamka
za 15 din

»NOVICE«

KOČEVJE

p. p. 39

pristržno in tovariško. Sodili so upokojenci, ki so člani kegljaškega kluba in na kegljišču redno igrajo. Ti člani so tekmovali izven konkurence med seboj.

Doseženi rezultati tekmovalcev začetnikov so naslednji:

Ženske: Levstikova 58, Župančičeva 57, Arko 54, Gabrovec 52, Senica 48, Kočevar 36, Hren 33, Sercer 32, Lenasi 32, Bergant 28, Debeljak 28 in Starovašnik 25 kegljev.

Moški so podrli Hočevar 127, Barle 111, Debeljak 104, Devjak 99, Lavrič 88, Senica 79, Troha 78, Černič 71 in Skvarč, star 86 let — 66 kegljev.

Prvim trem tekmovalcem so ob zaključku podelili skromna darila. Po tekmovanju se je razvila prosta zabava. Ob zvokih harmonike so tekmovalci potem še zaplesali in večer je kar hitro minil.

ta teden za vas

KOČEVJE

Poročila sta se: Car Jože, delavec iz Krzetov 16, star 34 let in Mihelič Julka, delavka iz Črnega potoka 20, stara 24 let.

Rodile so: Hozjan Barbara, gospodinja iz Mlake pri Kočevju 5 — dekllico; Cuka Amalija, gospodinja iz Kočevske Reke — dečka.

V Ljubljani je rodila: Kastelic Marija, delavka iz Salke vasi 25 a — dekllico.

Umrli je Hvala Mirko, hišnik iz Kočevja, Reška cesta 3, star 36 let.

V Novem mestu je umrla: Mustar Brigita iz Konca vasi 4, stara 2 dni.

LOŠKI POTOK

Umrli je Gregorič Anton, kmetovalec iz Srednje vasi 8, star 65 let.

KOSTEL

Rodila je Zagar Marija, gospodinja iz Podna 3 — dečka.

Umrli je Marinč Jože, kmetovalec iz Gotenca 2, star 66 let.

DOLENJA VAS

Umrle so: Češarek Marija, gospodinja iz Dolenje vasi 31, stara 54 let in Vidervol Marija, kmetica iz Rakitnice 19, stara 68 let.

PREDGRAD

Umrli je Makovec Kolman, delavec iz Predgrada 72, star 35 let.

ČESTITKA

Marici Bohanec pristrčne čestitke na novi življenjski poti. Kolektiv CZP Kočevski tisk.

STANOVANJE

Nujno iščem neopremljeno ali opremljeno sobo v Kočevju. Naslov v upravi Novic pod »Dobro plačam« in »vestena«.

PRODAM

Prodam motorno kolo »Jawa« (prevoženih 5000 km). Zvonko Poje, Ljubljanska 47 Kočevje.

PRODAM

Prodam enostanovanjsko hišo v Ribnici — Vseljivo. — Naslov na upravi Novic.

PRODAMO

Občinski ljudski odbor Kočevje prodaja motorno kolo Jawa-250 ccm ter tri moška kolesa.

PRODAM

Prodam stavbno parcelo v Ribnici. Vprašajte pri Klunovih, Ribnica 47.

PRODAM

Televizor, nemške znamke, ugodno prodam. Vprašati v Ribnici, Kolodvorska 116.

OBVESTILO

Obveščamo vse člane Društva ekonomistov Kočevje, da bo občni zbor 20. aprila 1963 ob 18. uri v hotelu Pugled. Vabimo k številni udeležbi!

Odbor

PRODAJA

ODPAD — odkupna postaja Kočevje, prodaja svoje dosedanje poslovne prostore za začetno licitacijsko ceno 500.000 din. Interesenti si prostore lahko ogledajo vsak dan od 7. do 15. ure.

OPRAVIČILO

Podpisani Ivan Kamenar iz Kočevja, Kolodvorska 8 se opravičujem za svoje ponašanje proti Tinki Gorše, med njeno službo v gostilni Lovca dne 18. marca 1963, neresnične izjave pa preklicujem in obžalujem.

Ivan Kamenar

PREKLIC

Preklicujem vse izjave o Štefaniji Tomc iz Zeljn 30, ker niso resnične.

Mirko Levstik, Zeljne 38

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega ljubega in skrbnega ata

ANTONA GREGORIČA

iz Srednje vasi v Loškem potoku se najiskreneje zahvaljujemo vsem sosedom in prijateljem za pomoč med njegovo boleznijo. Se prav posebno se zahvaljujemo dr. Antonu Smalcu za požrtvovalno skrb in nego, ki jo je tako vestno izkazoval ves čas njegove težke bolezni, ga bodril in tolažil.

Iskreno se zahvaljujemo pevcem, govornikom, godbi in predsedniku SZDL Ribnica ter vsem, ki ste sočustvovali z nami in ga v takem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Angela, hčerka Ivanka, por. Lavrič, sinova Anton in Rudolf, zet Ivan, snahi Malka in Pavla, vnuki Toni, Jelka, Stanko, Mira, Rudi, sestra Marija z družino, družini Mohar in Vesel. Loški potok, 5. 4. 1963.

ZAHVALA

Ob nenadni, težki izgubi dragega moža, sina in očka

MIRKA HVALA iz Kočevja

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so v teh dneh sočustvovali z nami in nam kakorkoli pomagali. Posebna zahvala dr. Janezu Kluonu, medicinski sestri Jugoslavi Dimitrijevič in Elici Strun, vsem organizacijam, govornikom, godbi in učiteljskemu zboru šole Mirka Bračiča. Prav lepa hvala tudi vsem, ki so darovali vence in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči žena Marija, sin Mirko, hčerka Majdica, mama, oče, bratje, sestra in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob težki in nenadomestljivi izgubi žene, hčere, mame in stare mame

MARIE ČEŠAREK

iz Dolenje vasi

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje in jo spremili na njeni zadnji poti. Prav posebno se zahvaljujemo šoferjem KGP Kočevje, kolektivu mehanične delavnice KGP — Breg, kolektivu Mesarije Kočevje, KZ Ribnica in kolektivu Mesarije Ribnica za poklonjene vence.

Zalujoči mož France, sinova France in Edi z družinama, sinova Janez in Andrej, mama in ostalo sorodstvo.

ZLATE RESNICE

Ne jezi se nikdar, ako pa že mora biti jeza, jezi rajši druge.

V sodu prebivati kakor Diogen, ni prijetno; pač pa poleg polnega soda.

Kdor ti o revščini toži, prosi ga podpore; kdo se hvali, da je imovit, pomagaj mu ti.

Obvestilo

Obveščamo vse gozdne posestnike, lastnike gozdov na območju občine Kočevje, da je rok za prigrasitev za sečnjo lesa za gozdarsko leto 1963-64 od 15. aprila do 15. maja t. l. V tem času je treba prigrasiti vso sečnjo, tako za domačo porabo, kot za prodajo (tehnični les in drva). Interesenti za sečnjo morajo navesti točne podatke o gozdu, v katerem nameravajo sekati, nadalje točen naslov, ime in priimek, bivališče, oziroma kraj stanovanja prigrasitelja. Sečnjo je treba prigrasiti pri gozdno gospodarskih organizacijah, kjer ležijo gozdovi in sicer pri gozdnih obratih Stara cerkev, Kočevje, Mozelj, Podpreska, Kočevska Reka ter pri izpostava KZ Kočevje, v Fari, v Osilnici, Banja loki, Predgradu in Strugah.

Iz oddelka za gospodarstvo in komunalne zadeve občine Kočevje

KOČEVJE: 12. do 14. aprila ruski

barvni film »Človek amfibija«, 15. in 16. aprila ameriški film »Obračun v Table Rocku«, 17. in 18. aprila francoski film »Muke gospoda Dipona«, od 19. do 21. aprila francoski barvni film »Klevska princeza«.

RUDNIK: 13. in 14. aprila ameriški barvni film »Kavboj«.

RIBNICA: 13. in 14. aprila mehiški film »Macario«, 20. in 21. aprila švedski film »Poletje z Moniko«.

SODRAŽICA: 13. in 14. aprila nemški film »Rože za državnega tožilca«, 20. in 21. aprila jugoslovanski film »Nadštevila«, VELIKE LASCE: 13. in 14. aprila ameriški barvni film »Zlomljena zvezda«, 20. in 21. aprila ruski barvni film »Nasredinove spletke«.

STARA CERKEV: 13. in 14. aprila nemški film »Primer inšpektorja Schirdinga«, 20. in 21. aprila nemški film »Zaljubljena detektiva«.

LOŠKI POTOK: 14. aprila italij. film »Dolga noč 1943«, 21. aprila ameriški barvni film »Slučajni nasmeh«.

DOBREPOLJE: 13. in 14. aprila francoski barvni film »Lepotica in cigan«, 17. aprila jugoslovanski film »Nasilje na trgu«, 20. in 21. aprila ameriški barvni film »Dober dan, žalost«.

PONIKVE: 18. aprila jugoslovanski film »Nasilje na trgu«.

BROD NA KOLPI: 13. in 14. aprila angleški film »SOS Pacifik«, PREDGRAD: 13. in 14. aprila amer. barvni film »Moby Dick«, 20. in 21. aprila amer. barvni film »Dan, ko so delili otroke«, OSILNICA: 14. aprila ameriški film »Vremetar«, 21. aprila nemški film »Primer inšpektorja Schirdinga«.

POTUJOČI KINO DU

Slovenski film »Dolina miru« v soboto, 13. IV. ob 19. uri v Starem logu. V nedeljo, 14. IV. ob 16. uri v Strugah in ob 19. uri v Livoldu. Ameriški barvni film »Peter Pan« v soboto, 13. IV. ob 17. uri na Oneku, ob 19. uri v Koprivniku. V nedeljo, 14. aprila ob 13.30 v Banja loki, ob 16. uri v Fari in ob 19. uri v Kužlju.

Francoski film »Ljubezenske oči«, 20. in 21. IV. v Crnem potoku, Travi in Podpreski. Poljski film »Vlak« 20. in 21. aprila v Dolgi vasi, Lazih, Vimolju in Mozlju.

Vstopnice prodajajo pol ure pred predstavo. Gledalcem je brezplačno na voljo napisana vsebina in cena filma. Odgovorne predstavnike v krajih, kjer predvajamo filme, prosimo, da poskrbijo za urejen in popolnoma zatemnjen prostor.

SPORED RTV LJUBLJANA

VSAK DAN: Poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

SOBOTA, 13. APRILA: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji. 9.25 Ritmi Latinske Amerike. 10.15 Z obiska pri srbskih skladateljih. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Mira Puc: Rezultati osemenjevanja krav v letu 1962. 14.05 Valček, poloneza, bolero. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 Stari in novi posnetki zborovskih skladb Marijana Lipovška. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Gremo v kino. 18.45

Okno v svet. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Naš variete. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 14. APRILA: 8.00 Mladinska radijska igra »Dogodivščine Neznalca in njegovih tovarišev«. 9.05 Dopoldanski sestanek z zabavno glasbo. 10.00 Še pomnite, tovariši... Karel Leskovec: Z Ratom na Primorsko. 10.30 Matineja simfoničnega orkestra RTV Ljubljana. 11.50 Lokom po strunah. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 13.30 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 15.30 Igrajo trije mojstri. 16.00 Humoreska tega tedna. 16.45 Poje Slovenski oktet. 17.10 Radijska igra »V krepilnih enookoga gusarja«. 18.30 Sportna nedelja. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Izberite svojo melodijo. 22.15 Skupni program JRT — Studije Zagreb.

VINSKA

— Boš pil konjak?
— Nak, ne maram konjaka, rad pa imam konje!